

MAGYAR L

+ 3 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen. P.

ROMANIA

LEU-POSTA

HUNGARIA

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
Disztér 1-2.

BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 163 (605) szám * Szombat, 1937 augusztus 21

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A portugál-cseh diplomáciai viszony meglepetései

A cseh kormány tiltakozik annak föltételezése ellen, hogy eljárása idegen hatalom befolyására történt.

Az európai sajtó állásfoglalása

Prágából jelentik: A cseh távirati iroda illetékes hely felhatalmazása alapján megállapítja, hogy a Portugáliával való diplomáciai viszony megszakadásának lényegét a kormány közleménye híven visszatükrözi. Határozottan visszautasítja azt a beállítást, mintha a cseh

kormány álláspontját harmadik hatalom befolyásolta volna.

A Skoda-gyár vezérigazgatósága is hivatalos közleményt adott ki, melyben megállapítja, hogy a portugál kormánnyal sohasem tárgyalt fegyverszállításról.

Egyik vezető francia lap kimondja, hogy Moszkvát terheli a felelősség

Londonból jelentik: A Portugália és Csehszlovákia közötti diplomáciai szakítás Angliában nagy meglepetést keltett. Az angol sajtó közlései ennek a meglepődésnek a kifejezésén kívül egyéb kommentártól tartózkodnak. Csak a portugál kormány közleményének teljes szövegű kiadására szorítkoznak.

Párizsból jelentik: A francia sajtó bonyódmaktól tart a diplomáciai szakítás miatt. A

Liberté világosan megírja, hogy a szakításért végeredményben Moszkvát terheli a felelősség.

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* helyesli Portugália föllépését. Szemére veti a cseh kormánynak, hogy más fegyverszállításokkal szemben, melyek a spanyol vörös kormány részére történtek a cseh hadianyaggyárakból, — nem volt ilyen kényes a semlegesség megsértésének a föltételezésében.

A német sajtó szerint Portugáliának az iberiai-félszigeti vörös mozgalmak ellen szüksége van a fegyverkezésre

Berlinből jelentik: A német sajtó megértéssel fogadta Portugália indoklását, amelyet a Csehszlovákiával való diplomáciai viszony megszakításával kapcsolatban tett. A *Berliner Lokalanzeiger* szerint a szállítást beszüntető cseh gyár indoklása azzal a gyanúsítással egyértelmű, hogy Portugálián keresztül Franco nemzeti hadseregét látják el fegyverrel.

A nagy német lap szerint inkább feltehető az, hogy a cseh fegyverkezési ipar nem csupán a cseh állam szokatlanul felfokozott szükség-

leteit látja el, hanem van néhány más vásárlója is, így a vörös Spanyolország, amely ott vásárol be, ahol ezt a népfrontra összeköttetései megengedik.

A *Deutsche Allgemeine Zeitung* szerint Portugália fegyverkezése mindig indokolt, amíg a bolsevista kísérletek Ibéria félszigetén nincsenek teljesen elintézve. Csehszlovákia diplomáciai eljárása — a lap szerint — elárulja a büntudatot.

Végső küzdelem Santandernél

A védő zászlóaljok rendre megadják magukat

Santanderből jelentik: A spanyol nemzeti csapatok a santanderi harctéren folytatják győzelmes előnyomulásukat. Ennek során elfoglalták SanMiguel de Leñal, Rosalt, Lambarrazat és El Carascal de Miguelt. Előnyomulásuk során igen sok hadianyagot zsákmányoltak és száznál több foglyot ejtettek.

A foglyok elbeszéléséből kitűnik, hogy a köztársasági főparancsnokság Santanderbe megküldte. A párizsi *Liberté* jelentése szerint a

santanderi frontszakaszon két köztársasági zászlóalj tisztjeivel együtt megadta magát. Velük újabb nagyszámu harcosok és fegyver került a nemzetiek birtokába.

Mint Madridból jelentik, a köztársasági csapatok esültörtek délelőtt a főváros északi részében több aknákat felrobbantottak az egyetemi kórház és klinikák közelében. A robbanásnak számos áldozata van.

Sajtóháború

(S. I.) — Alighogy elült az angol—olasz sajtóháború, amely odáig fejlődött, hogy az olasz lapok három kurta sorban emlékeztek meg az angol koronázásról, ma hasonló látványosságnak szemtanuja a világ. Ezuttal az angol és német sajtó között tört ki a háborúság: éles vádak emelnek egymás ellen a szembenálló lapok, hogy célzatosan és rosszakarattal ismertetik a másik ország viszonyait, a kormányok pedig különböző címeken újságírókat utasítanak ki az ország területéről és ezzel megszakítják a tudósítások közvetlenségét.

Jellegzetes tünete ez az újfajta háború a kornak, melyben élünk. A sajtó az első tűzvonalba kerül. Megmutatja új természetét és igazi jelentőségét. Az újság-tudomány régi osztályozása, mely egyfelől csupán tájékoztató, másfelől elsősorban vélemény-formáló sajtó irányzatokat különböztetett meg, elvesztette értelmét. A sajtóról mindenütt kiderül, hogy a népvezetésnek egyik legfontosabb eszköze alakult át és kiderült az is, hogy nincs a világon egyetlen kormányzat sem, mely arról a hatalmas és felettebb hatásos eszköztől le tudna mondani.

Lényegében alig tesz különbséget, hogy a sajtónak ez a kormányzati és irányító szerepe különböző formákban történik.

Azokban az országokban, melyeket demokráciának szokás nevezni, inkább nemleges — negatív — formában történik: a külügyminisztériumok nagy nemzeti érdekekre hivatkoznak és tanácsokat adnak a lapoknak, hogy milyen kérdésekről ne irjanak és hol ne okozzanak nehézségeket a kormányzatnak. Kétféle példa volt erre VIII. Eduárd lemondásának története: az amerikai lapok már hetek óta hasábokat töltöttek meg a király szerelmi regényének fejleményeiről, a királynak és szerelmesének minden közös kirándulásáról nagy részletességgel beszámoltak, amikor a sajtószabadság hazájában, az ösdemokráta Angliában nem akadt még újság, mely egyetlen sort mert volna az ügyről írni, az amerikai lapok pedig nyomtalanul eltűntek. Bizonyára nemcsak az önmérséklet tartotta vissza ezeket a lapokat e páratlan szenzációnak kitergetésétől, hanem a következmények, melyekkel ez a kísérlet egészen biztosan járt volna. A lapok a kérdésről csak akkor kezdtek írni, amikor azt a kormány megengedte: akkor azonban a király sorsa már megvolt pecsételve. Azt is tudja mindenki, hogy a francia külügyminisztérium erős kézzel irányítja a francia lapok magatartását a fontosabb külügyi kérdésekben, bár a módszer, mellyel ez történik, elég titokzatos. A nemzeti kérdések közös átérzése és a hazafiai fegyelem egymaga nem magyarázza meg teljesen ezt a fegyelmet, mit ezekben a kérdésekben a francia sajtó mutat a szélső baloldaltól a tüzkeresztes jobb oldaliig.

Azokban az országokban, melyeket diktatúráknak szoktak nevezni, a sajtó befolyásolása és irányítása pozitív formában történik: a sajtó közvetlen utasításokat, sokszor kész közleményeket és cikkeket kap, melyek aztán valamennyi lapban napvilágot látnak. Ez a módszer az egyes orgánumok szerepét kétségtelenül szűk térre szorítja, ugyanakkor azonban más, magasabb helyeken az újságírói munkát az államvezetés közvetlen tevétségévé teszi és annak ugyanazt a szerepet adja,

mit régebben államférfiai nyilatkozatok és beszédek töltöttek be. Az újságíró, aki meggyőződéssel áll a kormányzati rendszer mögött, annak politikai funkcionáriusa lesz, valósággal egyik minisztere, írásait, melyek kormányzati tényeknek számítanak, a maga neve alatt adja ki és nincs többé szüksége arra, hogy a nagyobb súly érdekében miniszteri száját keresse előbb a számukra.

A két szélső pont között széles és változatos hanglétra mutatja a különböző módokat, ahogyan a sajtót közvetlen kormányzati eszközzé igyekeznek tenni mindenütt. Az előzetes cenzurától kezdve, mely olykor a közlemények értelmét is megtudja változtatni, egészen a kormánytámogatással kiadott lapokig, melyek olcsó árukkal és nagy elterjedésükkel biztosítják maguknak a vezetőserepet, a közvélemény, vagy inkább a köztudat kialakításában, minden közbeeső mód és taktika ugyanazt a célt szolgálja: azt az óriási szellemi befolyást, amit a sajtó a mai emberre ezer és egy okból gyakorol, a közvetlen népvezetés és kormányzati irányítás eszközévé teszi.

Ez a törekvés azonban nem áll meg a belpolitikai helyzet alakításánál, hanem belenyúl a világ sorsának irányításába is. Óriási méretekben mutatkozik meg ez a lehetőség abban a módban, ahogyan épen ma a közvetlenül érdekeltektől hivataltól és félhivataltól hatalmasságok a kínai-japán konfliktus igazi értelmét és rugóit illetően Európa és Amerika összes népeit tájékoztatják. Az eredménye ennek a következetes és célzatos beállításnak az, hogy Japánnak, ahogy mondani szokás újságnyelven, a lehető legrosszabb sajtója van, a kínai tábornokok pedig mindenütt nemzeti hősként szerepelnek. Holott ezek szinte kivétel nélkül idegen szoldban álló kondottierik, kik a japáni veszedelem örve alatt nemcsak nemzetüknek, hanem egész fajtájuknak érdekeit szolgálják ki a kapzsi és telhetetlen fehér hatalmasságoknak. Nem kell semmi különösebb távolkeleti helyzetismeret ahhoz a belátáshoz, hogy a kínai-japán együttműködés ezerszerre nagyobb lehetőségeket nyitna meg a kínai nép számára is, mint az a mód, ahogyan ezek a tábornokok és kormányok a nyugati hatalmakkal, vagy Szovjet-Oroszországgal vonulnak fel közös fronton Japánnal szemben. Még akkor is, ha ez az együttműködés első alakjában nem jelentene egyebet, mint Japán uralmát Kína felett: a faji és kulturális közösség öntudata és a mérhetetlen hatalom, mely ebből kinőne, bizonyára megteremné — és előbb-utóbb meg is fogja teremni — gyümölcseit az egész sárga faj számára. Ezeket pedig a kínaiak épen úgy élveznék majd, mint a japánok.

Mi a titka ennek a hibátlanul egységes frontnak, mit az egész nyugati közvélemény és sajtó a japáni törekvésekkel szemben mutat? Talán a fehér fajta szolidaritásának érzése? Semmiestre sem. Ebből a nemes érzélemből a háboru alatt tette le a vizsgát Európa, amikor félvad hordákat tanított ki a modern fegyverforgatás titkaira és százezres tömegekben küldte a fehér és keresztény „testvérek” ellen harcra. A titok nyitja nagyon egyszerű. A távolkeleti hírszolgálat épen úgy, mint maguk a legfontosabb kábelek, melyeken az lebonnyolódik, angol és amerikai tőkés kezében vannak. Ezek pedig gondoskod-

nak arról, hogy minden esemény és minden fordulat a japániakra lehetőleg kedvőtlen világításban kerüljön a világ tudomására.

Azt látjuk a világon mindenütt, hogy a sajtó mindinkább közvetlen népvezető csökközzé válik és ezt a szerepét be is tudja tölteni. Mennyivel nagyobb ez a szerepe azoknál a népeknél, hol a sajtó az egyetlen kapcsolat a nép és vezetők között és a legfőbb eszköz a gondolat közlésének terén. S mégis azt látjuk, hogy épen a kisebbségi életben a legkevésbé tölti be azt a szerepét. Olyan probléma ez, melyet érdemesebb minél alaposabban tanulmányozni.

Előkészületek a Magyar Párt országos nagygyűlésére

Képviselői beszámoló a treiscaune-megyei tagozat közgyűlésén

Tg.-Sácvase. Sajtó t. Az Orsz. Magyar Párt treiscaune-megyei tagozata f. hó 17-én tartotta tisztújító közgyűlését Sft.-Gheorghen, a Koleza-kerti nagytaromban. Habár egész nap zuhogott az eső, a közgyűlésen mégis közel 300 kiküldött jelent meg a megye különböző helyeiről s nagy figyelemmel hallgatták meg báró Szentkeresztly Béla képviselő és Sándor József szenátor jelentéseit, illetve beszámolóbeszédét s példás fegyelmességgel ejtették meg az új megyei tisztikar választását.

A közgyűlést br. Szentkeresztly Béla elnök nyitotta meg s megnyitó beszédében a tagozat elnökségének munkáját, valamint a parlamenti csoport működését részletesen ismertette, rámutatott azokra a nehézségekre, melyek az áttérítések, iskola, adó és más sérelmek következtében a megye lakosságának sok keserűséget okoztak.

Az általános helyesléssel fogadott elnöki beszámoló után dr. Keresztes Károly főtitkár tesz jelentést és összefoglalva az utóbbi négy év munkáit, szomorúan állapítja meg, hogy egyes túlzó nacionalisták sajtó és más támadásai következtében milyen tájékozatlan, elfogult álláspontok alakultak ki a magyarsággal szemben.

— Egyeseknek léteerdeke, hogy ez a tájékozatlanság továbbra is fennmaradjon s az uszítóknak léteerdeke az is, hogy a magyarság igazi lelkiületét a többségi nép meg ne ismerhesse, mert így az uszításból könnyű és kényelmes megélhetést biztosíthatnak maguknak.

A főtitkár összefoglaló jelentése után br. Szentkeresztly Béla elnök a maga és a tisztikar nevében megköszönve a bizalmat, benyújt-

ja a tisztikar lemondását.

A közgyűlés tagjai hosszasan ünneplik az elnökséget s dr. Fábian László indítványára egyhanguan újra választják br. Szentkeresztly Béla elnököt, a négy alelnököt és dr. Keresztes Károly főtitkárát. A tisztikar kiegészítése végett jelölőbizottságot küldenek ki.

Amíg a jelölés tart, Sándor József szenátor tartja meg beszámolóbeszédét.

Csaknem két órahosszat tartó beszédben, a legapróbb részletességgel ismerteti Sándor József a parlamenti csoport tevékenységét. Ragyogó humorral veszi sorra az utóbbi időben a magyarság, székelység ellen elhangzott igaztalan támadásokat és komoly, tudományos alapon cáfolja azokat.

Előkészületek az országos nagygyűlésre

Sándor József nagy létszámmal fogadott beszámoló beszéde után br. Szentkeresztly Béla elnök a szeptember 3-4-ik napjain tartandó országos nagygyűlés tárgysorozatát ismerteti.

Eszerint szeptember 3-án a szakosztályok gyűléseznek. A közgyűlési szakosztály: dr. Gyárfás Elemér, a köznevelési szakosztály: dr. Paál Árpád, a kisebbségi szakosztály: dr. Jakabffy Elemér elnökölte alatt tart értekezleteket. A tulajdonképpeni nagygyűlés szeptember 4-én, délelőtt lesz. (Ennek a tárgysorozatáról tegnap adtunk közlést.)

A nagygyűlés iránt országszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg s előreláthatólag a magyarság tizezres tömege vonul fel Sft.-Gheorghera, ahol már most megkezdtek a szállás-előkészítéseket.

Finn mozaik

Írta: Papp István

III.

Ez az egyetlen felhő, mely a finn szabad eget elhomályosítja s mint sötét gond ráveti árnyékát a szabadság és jólét áldásait élvező lelkekre. Mit is tehet egy három és félmilliónyi békés, finom kulturájú nép az elvadult indulatú, megnőtt étvágyú orosz szovjettel szemben?

A harcban ugyan sohasem voltak a finnek utolsók. Ott voltak ők már történelmünk kezdő századaiban a vakmerő északi vállalkozók, a déli országok békésebb lakosait ijesztgető vikíngek közt. Aztán a finn harcosok, a hírhedt harkapeliták harci kiállítását századokon keresztül visszhangozták a csataterék: „Hakkaa päälle! Üsd a fejét!” S a százados rabszolgasors sem tudta északi testvéreinket szolgálólküvé formálni. Joaikért sikraszálltak a svéd uralommal szemben épúgy, mint a legújabb időkig tartó orosz elnyomással szemben. A finn földön örökös csaták dultak. Hódítók és kalandorok mindig szabad prédának tartották ezt a becsületes népet. Az örökös vérhullásban azonban a finn izmok megacélozódtak, a finn akarat megéledt, a finn munkabírás megsokszorozódott. A vére hullott, a vagyona martalócok prédájává szóródott: de a lelke befelé fordult, megnevesedett. Őrizte, ápolgatta a saját lelkétől lelkezett kulturát és erőt merített belőle a feltámadásra. A világháboru és az orosz kommunizmus vér-

zivatarai közt átlopta fiait német földre, hogy tanulják, gyakorolják a kardforgatás és a haditudomány mesterségét, a szabadságért való fegyverfogás hitét és tudományát. S az ország reménye visszatért az alkalmas órában. Német fegyverrel, finn hittel üzték ki az országból a vörösöket, s megteremtették a szabad, a művelt, a modern Finnországot.

S a vörös madár most újra megjelenik, vésztiúslóan cirkál a finn szabad égen.

A karjalaiak és inkeriek szüntelenül csak jönnek Oroszhoz felől. Hozzák a szolgaság, a megbecstelenítés, a nyomor üzenetét.

A finn nép azonban nem esik kétségbe, csak elszántsága válik törhetetlenebbé. Még csak az sem hajtja a kétségbeesés karmaiba, hogy a Nemzetek Szövetségéhez küldött panaszíratok az irattár feneketlen mélységeibe temetődnek. Épít nyugodtan tovább.

S az a nép, amely olyan mély népi kultúrával bír, amely a maga sajátos értékeit úgy megbecsüli; amely a legszélesebb néprétegek jólétét tüzi ki az államélet főcéljává; amely nem ismer más rangfokozatot polgár és polgár között, csak a készség és a rátermettség rangfokozatát; amely a hivatali gépezetet nem a becsületes élet hátráltatójává eszelte ki, hanem a becsületes élniakarás segítőjévé; amely a tőke fölöslegeiből nem féltetni hatalmasságokat teremt, hanem visszaadja a népnek a kultúra áldásaiban: az a nép nyugodtan építhet tovább a béke eszközeivel. Mert a lélek műveltsége hatalmasabb hatalom a dühörgő tankokkal és a mérgező bombáknál s a szellemi fölény-

csak ideig-óráig heverhet porban a vad erőszak lábai alatt.

Sohasem fogom elfelejteni a finn államfővel, Svinhufvud köztársasági elnökkel való első találkozást. A helsinki nagypiac mellett vívó gyaloguton haladt gyűrött ruhában, közönséges akatáska a hóna alatt. S a járókelők nem álltak meg csodálkozva. Népcsődület sem támadt: mindenki természetesnek találta, hogy az állam első embere szürkén, hétköznapi egyszerűséggel végezze a rábízott feladatát.

Hadd szóljak még néhány szót a finn művelődésnek, a finn életherendezésnek egy eléggé nem méltányolható oldaláról. Arról, hogy Finnország a tanulmányi és kutató ösztöndíjak, az iskolák és a népművelés, a tudományos társaságok és tudós alapítványok hazája. El lehet-e nálunk képzelni azt például, hogy fiatal tudóst öt hosszú esztendőre hatalmas pénzzel kiküldjön idegenbe valamelyik tudós társaság; hogy kutatásainak, gyűjteményeinek feldolgozására azontúl is egy emberéleten keresztül ösztöndíjat folyósítson; hogy mellé segítségül kilencezer leies havi fizetéssel állandó munkaerőt rendeljen? S még különösebben hangzik előttünk az egész, ha megtudjuk, hogy ezek a társaságok tulnyomórészen magánemberek adományaiból, alapítványából tartják fenn magukat. Finnországnak amellet két magánegyeteme is van: a turkui finn egyetem és a svéd akadémia; abból az alaphól tartják fenn, amelyet egyes lelkes egyének közadakozásból gyűjtöttek. S végül meg kell még említenem egy dolgot. Talán az egész világon példát-

Sanghaiban álló harccá lett a japánok és kínaiak közötti küzdelem

A jangcsekiangi öbölben állandóan érkeznek a japánok részére az utánpótlás. — A kínai repülők nem bírnak a japán hadihajókkal

Párizsból jelentik: A párizsi japán nagykövetséghez a nankingi japán konzulátustól az a taviat érkezett, hogy Nankingban a kínai nemzeti kormány ellen forradalom tört ki, melynek komoly és beláthatatlan következményei lesznek. Más konzulátusoktól még nem érkezett hasonló értesítés, miért is a forradalom híre még megerősítésre szorult.

Tiencsinből jelentik: Az Észak-Kínában működő „Kínai Ifjúsági liga”, mely ellenzéki magatartást tanúsít a Koumintang párttal szemben (ehhez a párthoz tartozik a nankingi központi kormány) élénk tevékenységet kezdett Észak-Kína autonóm megszervezésére. A ligát több régi kínai egyesület támogatja, közöttük: a béke védelmét célzó egyesület Tiencsinből és Pekingből, mely a kínai hadseregnek a két városból való visszavonulása után alakult. A „kínai ifjúsági liga” kiáltványt tette közzé „Észak-Kína az észak-kínaiaké jelszót hangoztatva, A kiáltvány mezejelöl a mozgalom alapelveit, amelyek a következők:

1. Észak-Kína területi integritása.
2. Harc a kommunizmus és a Kuomintang közigazgatási hatóságai ellen.
3. Japán-kínai gazdasági együttműködés.
4. Autonóm Észak-Kína megteremtése szövetségi állam formájában.

A kiáltvány nem jelöli meg pontosan az autonomisták magatartását a mostani hopeji kormánnyal és a Hopej-Csahar politikai tanácsai szemben.

HEVES JAPÁN TAMADÁSOK NANKING ÉS HANKAU ELLEN

Sanghaiból jelentik: A Távol-keleten tovább folynak a harcok. A japán repülőgépek a csütörtöki nap folyamán élénk tevékenységet fejtettek ki a csütörtökkel reggel heves támadást intéztek Nanking és Hankau ellen. Nankingban a japán

lanul álló eset az, hogy Finnországban egy két évtizeddel ezelőtt egy Szótár-Részvénytársaság alakult magántőkéből azzal a céllal, hogy a finn népnyelvnek hihetetlenül gazdag szókincsét óriási apparátussal összegyűjtse, feldolgozza és hatalmas kötetekben kiadja.

Amelyik nép így építi a jövőjét, ilyen egyszerűséggel, ilyen emberiséggel, ilyen hittel és magabizással, saját értékeinek ilyen megbecsülésével, annak nincs oka megijedni egy megvadult hatalom berregő repülőgépeitől. Annak fiai meg fogják állani helyüket akkor is, ha eljön a veszedelem, a leszámolás órája. Mert ott mindenkit az isteni elrendelés, az egyéni szorgalom és a nép iránt való szeretet állított a maga helyére.

Már hideg ősziére fordult az idő, amikor bucsút mondtunk Finnországnak. Az ósrégi Turkuban, a régi fővárosban, hol a nyarat töltöttük, még egyszer ellátogattunk a szívünkhöz nőtt helyekre. Kicsónakáztunk Ruissalo szigetére, ahol annyiszor strandoltunk a forró júniusi napokban. Sövärgő lélekkel tekintettünk végig a Turku előtt húzódó vadregényes szigetvilágon: a csónak- és hajókiindulások friss emlékei elevenedtek fel lelkünkben. Meglátogattuk a turkui várat, amelyben pompás történelmi múzeum van elhelyezve, belekémltünk a várfalakról aláásító rozsdás ágyúcsövekbe. Búcsút intettünk a regényes Aura-folyónak, a két parton sorakozó szebbnél-szebb csónakoknak s a partot szegélyező öreg fák lombjainak. Isten-hozzádot mondtunk az évszázados dómnak, viharos századok tanujának. Erzékenyen búcsúztunk a Puolalan-puisto — Lengyel-park — padjaitól, ahol annyi édes gondolat szövődött szívünkbe.

repülők bombázták a pályaudvari épületeket, a hajógyárat, a vezérkari épületet és a hadiskolát. Déliben hat bombavető légitraj újabb támadást

Forradalom tört ki Nankingban?

Eszak-Kínában elszakadó mozgalmakat szervez a kínai ifjúság

Párizsból jelentik: A „Paris Soir” sanghai tudósítása szerint a nagyváros körüli japán—kínai hadműveletek holtpontra jutottak. A csapeji városrészbe behatolt kínaiak a negyed felé nem tudtak tovább előnyomulni, s a japánok kisebb létszámuk mellett is helyeiket mindenütt megtartották. Lövészárkokkal védekeznek, ahol állóharcokban vannak a kínaiakkal.

A másik küzdővonal Sanghai körül a Jangcsekiang öble melletti Wuszung erődtől lefelé, Sanghai kikötő elővárosáig, Putung-ig húzódó folyamrészlet, a Huangpo vize. Itt a

intézett a kínai főváros ellen. A bombázott épületek hatalmas lánggal égnek. A tűzvész elfojtására katonaságot és tűzoltóságot mozgósítottak.

Sanghaiba újabb japán erősítések érkeztek. Az éjszaka folyamán két újabb japán cirkáló érkezett Sanghaiba és a katonák már partra is szálltak. Conoye herceg, japán miniszterelnök a feszültségről a következő nyilatkozatot tette:

— A japán-kínai viszály helyi jelentősége megszűnt. Japán most már minden erővel arra törekszik, hogy hatalmas eszközök alkalmazásával bírja jobb belátásra a nankingi kormányt.

A nemzetközi engedményes területről visszavonták az összes külföldi önkénteseket, akiknek feladata volt eddig az engedményes terület védelmének ellátása. Helyüket angol sorkatonaság foglalta el.

japán hajók a partraszállás végett a keleti várospartot ostromolják, míg magában a Jangcsekiang öblében harminc japán hadihajó adja az egész előnyomuláshoz a háttérrel. Ezekkel szemben a kínai repülők kísérleteznek, de a légelhárító ágyuk elűzik őket. Azonban a Huangpo partjain, különösen Sanghai belső városa, az ősi kínai negyed részéről a szárazföldi kínai katonaság ellenállása igen erős. Ágyutelepek dolgoznak itten, melyek a Huangpoba érkező japán hadihajókra is tüzelnek s a japán katonaság partraszállását mindenesetre késleltetni tudják.

Olasz helyszíni tudósítás Sanghai legveszélyesebb pontjairól

Rómából jelentik: A Stefani olasz távirati ügynökség sanghai tudósítója részletesen beszámol az ottani helyzetről. A tudósító tíz órán keresztül tartózkodott Sanghaiban, mindenütt a legveszélyeztetett helyeken. Szerinte a Jangcse folyón, közvetlenül Sanghai előtt harminc japán hadihajó horgonyoz, a nagyobb egységek pedig a folyó torkolatánál várakoznak. Ennek a hajórajnak pusztító tüzével szemben a kínai hajók tüzésége, a parti ütegek és a repülőgépek együttes ereje is csak nagyon kevésbé jöhet számba. A kínai parti ütegeket csak hevenyészve állították fel, tu-

lajdonképpen más városok, főleg Nanking és a vasutvonalak védelmére szánták őket. A kínaiaknak csak nagyon kevés repülőgépelhárítójuk van és repülőgépekben is nagy hiányt szenvednek. Huangpo környékén a japán légi haderő az ur. A hadihajók is könnyen helyezkednek el a folyó olyan pontjain, ahonnan a legjobban tűz alá vehetik célpontjaikat, anélkül, hogy kitennék magukat a kínai parti ütegek tüzének. Ennek ellenére a kínai csapatok a legtöbb helyen megtartották állásaikat s a japánoknak csak néhány körzetben sikerült előnyomulniok. A japánok részére a hajók állandóan szállítják a csapat-erősítéseket, a kínaiak azonban még mindig nagy fölényben vannak.

Ujdonság!

Wieser S. J. — Belucsák S. J.:

ALPESI FÉNY

Páratlan értékű és érdekességű ifjúsági munka magyar fordítása.

A vörös Bécs idejéből vett történet. Egy gimnázium tanulóiból adja a modern fiatalság lelki keresztmetszetét. Ateista, kommunista, erkölcsi fertőben sanyalódó fiúk — s a romlottság közt helytálló és diadalmaszkodó lillomos lelkek közt izzik állandóan feszült érdeklődést kiváltóan az élet s hatása erősen megfogó, nevelő erejű. Heini, a főhős ideálja lehet minden fiúnak.

Középiskolásoknak nem lehet eléggé ajánlani! Kartonkötésben, remek címlappal ára 50 lel és portó.

Megrendelhető könyvosztályunk utján is.

(Vége).

Anglia felkészült a távolkeleti eseményekre

Veszélyben Singapore Anglia ázsiai kincses kamrájának fellegvára

London, augusztus hó.

Az angol admirális nem szokott reklámhírek közölni. Eppen ezért fölötté érdekes az a hosszú távirat, amelyben az angol tudósítók részletesen beszámoltak a singaporei légvédelmi gyakorlatokról.

Anglia hatalmát, mint minden államét, két nagy, állandó áramlat fenyegeti: a belső széthúzás és a külső támadók. Az első veszély ellen okos, engedékeny, harmoniát kereső és teremtető gazdasági politikával védekeznek, a másik ellen kitűnő diplomáciával és stratégiai érzékkel. Mindazonáltal az angol kormánybóli tehetséget soha olyan nagy és sokféle természetű nehézség elé nem állította az események fejlődése, mint napjainkban.

Az angol gazdasági világegységet komolyan és állandó célszerűséggel a cári Oroszor-

szág fenyegette. Afganisztánon keresztül Indiát, Mandzsurián át Kinát akarta kivonni az orosz politika az angolok kezéből. Arról már csak mellékesen emlékezem meg, hogy a békebeli gyenge Törökország alig tudta volna sakaig megakadályozni a Szezi-csatorna elleni orosz támadást — a Boszporuson keresztül.

Az oroszok előretörését keresztülhúzta a japán-angol szövetséggel (1902), amelyet nyomban követett az orosz-japán háború.

Ez a háború Anglia háborúja volt. Ő pénzelle, irányította a japánokat.

Oroszország után második nagy ellenfelet akarta meggyengíteni: Németországot. Ez az operáció csak részben sikerült. A célt elérte, de a múltét nyomán olyan előreláthatatlan bajok keletkeztek, amelyek még kibírhatatlanabb nyomást idéztek elő, mint talán az eredeti állapot volt.

Oroszország utóda — Japán?

Ha egy pillantást vetünk a térképre, Anglia koloniális érdekköre Afrika keleti oldalán kezdődik és Kína nyugati oldalán végződik — nagyjában. Ez a kincses kamara.

Ehhez egy hosszú folyosó (a Földközi-tenger és a Szezi-csatorna) vezet, amelynek belső részét, mint egy óriási lakat a singaporei flottabázis őrzi.

A világháború után a folyosót a beomlás fenyegette, a lakatot pedig a hajdani szövetséges (Japán) feszegette.

Anglia két nagy teherterelt kapott a világháború után: Itáliát és Japánt.

Tizenöt év leforgása alatt, de főleg az utolsó esztendőben nagy események történtek a Földközi-tengeren. Eddig Anglia adagolta Olaszország részére a napfényt. Most erről már szó sincs. Abesszínia elfoglalásával Olaszország olyan helyzeti erőhöz jutott, hogy Anglia kénytelen volt Olaszországtól egyezményes ígéretet kivenni, hogy India felé vezető útját nem fogja elzárni.

A legutóbbi híradás szerint helyreállt a teljes jóviszony Anglia és Olaszország között. De hogy ennek a békének mik a tárgyi biztosítékai, arról keveset, jobban mondva semmit se tudunk.

Ilyenfórmán a kincses kamrához vezető, dűledező folyosót sikerült az angoloknak kijavítani, vagy legalább is aláduccolni.

A lakattal (Singaporral) azonban baj van.

Kinát, Indiát, a maláji államokat, Kelet-Afrikát s nem utolsó sorban Ausztráliát, Új-Zélandot fenyegeti gazdasági invázióval az elképesztő mértékben kiterjedésedett japáni ipar és kereskedelem, sőt a jelek szerint a felsorolt földrész nagyságu területek integritását is ki akarja kezdeni a japáni katonai hatalom.

A gazdasági támadás ellen Anglia kénytelen volt keserű szájizzal, multját megtagadva, a védővámrendszerhez folyamodni. Ez, ha nem

is küszöbölte ki, de átmenetileg kiegyensúlyozta nagyjában a mérleget.

Más a helyzet a hadászati vonalon.

Amíg Olaszország nem fojlódott ki gyarmatbirodalomig, s amíg a repülőgépek nem jelentettek döntő és félelmetes harczi eszközt, addig Anglia Gibraltár birtokában kezében tartotta a Földközi-tenger és az Atlanti-tenger közötti forgalom kapuját. Akkor zárhatta le, amikor akarta.

Van még egy ilyen fontos kulcspont a birtokában:

Singapore

Ez a hatalmas erődítés uralja a világ két legnagyobb tengerének, az Indiai és a Pacific oceánnak az átjáró útját. A jelenlegi technikai felszereltség korszakában egyelőre még mindig az az úr Ázsia leggazdagabb területein, akinek a lobogója leng Singapore erődei felett.

Igy nem csodálható, hogy az angol admirális és a hadügyminisztérium — minden átmeneti bonyodalom mellett — egy szempillantásra se feledkezik meg erről a fontos pontról. Singaporét az elmúlt tíz esztendőben nemcsak megerősítették, hanem teljesen átépítették. Ezek a hadászati munkálatok tízmillió fontot emésztettek fel.

Ami az angol technika, tudás, emberi akaratérő keresztül tud vinni, azt belevitték, belefektették ebbe a félelmetes erődbe. Mintha minden egyes munkás, katoná és mérnök tudta volna, hogy az angol birodalom alapjait rakja le újra, mert várat épít egy halálos biztonsággal közeledő ellenség ellen, amelynek alakja szinte már-már élesen kivehető.

Singaporét azonban nem volt elegendő felfedezni, azután felépíteni, — hanem meg is kellett tartani a látható és a láthatatlan ellenség ellen.

A látható ellenség már megjelent, ha nyíltan nem is Anglia, hanem Kína ellen harcol. A kínai-japán háborút előre sejtette az angol diplomácia, s már ezért is szükség volt Singapore védőbázisának megerősítésére. M. A.

Garian, a földalatti város

Evezredes őskultúra az afrikai Gébel-hegységben

Tripolisz, augusztus hó.

Most érkeztem vissza Tripoliszba, a világ egyik legerdekesebb városából, Garianból, a földalatti városból. Nálunk még hírt sem hallottak annak, hogy ilyesmi is létezik. Megvallom, én sem tudtam. Kilencven kilométernyire Tripolisztól, gyönyörű, sima autót vezet fel a Gébel-hegységre. Utunk egy része klasszikusan megművelt, élénkzöld dohányföldek között halad. A táj azt a benyomást kelte, mintha nem is lennének Afrikában. Csak egy-egy felbukkanó tevékaravan juttatja ismét eszünkbe a forró földrészt. No meg a „gubli”, a hűres, forró, kódos, sivatagi szél, amely éppen útközben ért bennünket.

Itt már nincsenek palma, csak ősi tölgyciák, amelyeket még a régi rómaiak ültettek.

1500—2000 éves „élő romok” között érkezünk Gariánba.

Nagyon aggódtam, hogy fedél nélkül leszünk kénytelenek bevárni az estét, a visszautazáshoz, de kitűnt, hogy itt is, mint minden olasz gyarmati városban, európai kényelmű szállodat találunk. A szálloda és környéke egészen európai jellegű. Alig néhány perces autót után azonban furcsa dombokat pillantunk meg, amelyekről kitűnik, hogy —

földalatti lakások.

A motorberregés a legjobb hívó, úgyhogy néhány perc múlva úgy özönlöttek körénk az emberek vagy inkább a gyerekek, mint a hangyabolyból a hangyak. Ellepték autónkat és ki a szél, ki arabul kalauznak kinálkózt. Egyik a másikat lökte félre.

— Barra, barra, menj innen, menj innen, — kiáltották.

— Ané nebbi (én akarom) — hallatszott jobbról is, balról is. Végül is egész hadsereggel nyakunkon megindultunk a kis Fituri házába. Fituri nem kért pénzt. A második elemibe jár és tanítója minden nap egy soldot ad neki, olyan jól tanul. A családja ellenben, ahol tizenhét gyermek eszik naponta, szívesen veszi az idegenek ajánlatait. Megindultunk tehát a föld alá.

A bejárat olyan, mint egy bánya torka. A földbe vajt lépcsőn ereszkedünk 10—12 méter-

nyire a föld színe alá. Itt megérkezünk egy négyszögletes „udvarra”, melybe köröskörül ajtónyílásokat vágtak. Ajtó nincs.

Belépek az egyik szobába, amely négy méter hosszú és öt méter széles, minden bútorzata egy „beépített agy”, amelyre gyékénytakarót borítottak. Szék vagy párna nincs.

Itt él békés nyugalomban, gond nélkül, patriarkális egyetértésben négy-öt család, 35—40 ember.

Amint belépünk a „szobába”, a ház úrnője rogtón elénk siet.

— Biziam — köszönt bennünket és átnyújt két darab frissen sült lepényt. Eltart egy darabig, míg szemünk hozzá szokik a sötétséghez. Ekkor mepillantjuk a férjet, aki történelemelőtti szövezszerűen a földön kuporogva szorgalmasan szövi a vásznat. Félig olaszul, fél arabul elmagyarázza, hogy Nezsma nevű felesége részére szövi a barakano nevű ruhadarabot. Amire a hold négyezer feljón, elkészül.

Amíg az öreg beszélt, csönd volt a bariangban. Nagyon tisztelik az idősebbet a családban. Amint azonban elhallgatott, egyszerre minden oldalról kiáltani kezdtek a fiatalok.

— Enta-a-t! (adatok) — kiáltásokkal álltak el a kifelé vezető utat.

— Ma físi! (nincs) — válaszoltuk és nem is föllentettünk, mert minden aprópénzünket elosztottuk már. Mentő ötletem támadt: adjuk a gyerekeknek a finom édes lepényt, a sajátjukból... Ekkor ért a meglepetés: a vendégszeretetre nevelt arab gyerekek nem fogadták el a süteményt.

Baksis, baksis! — mondták. Ezt a szót gyér arab nyelvtudásom nélkül is értettem... Baksis helyett végül — lefényképeztem őket. Az araboknál keresve sem lehet jobb és hálásabb modellt találni. Órák hosszat olyan mozdulatlanul állnak, mint a cövek és boldogok, ha képet kapnak.

Amikor feltűnt az első csillag, elbúcsúztunk a gyerekektől és a földalatti várostól, amely boldog tudatlanságban éli különös életét. Ha nem esnáltunk volna fényképeket, azt hinném, jó vacsora után álmodtam az egészet.

H. G.

Uj imakönyv! Megjelent

Dr. P. Boros Fortunát
összeállításában:

Mária

légy anyám!

című imakönyv a nők részére.

Az író-szerkesztő a női lelkek különös kívánságaira, igényeire volt tekintettel imakönyve összeállításánál. Minden különös alkalom ki-domborodik és az ajtatósságok változatosságával találkozunk ebben a házpótló imakönyvben, amely az erdélyi könyvpiac értékes újdonsága. Nagyon izlésees kiállítással a Szent Bonaventura könyvnyomdában készült.

Ára egész vászonkötésben 50 lef.

Kapható: **KÖNYVOSZTALYUNKNAI.**

Ajándék-könyvek is kiválóan alkalmas!

Fogkő ellen Solvolith

A fogpép, amely természetes KARLSBADI Forrást tartalmaz habzó szappanmentes.

Még mindig bizonytalan a parlament őszi ülészakájának összehívása

Az alkotmányjogi ellentét továbbra is erősen foglalkoztatja a kormányt

Bucuresti. Saját tud. Belpolitikai körökben nagy feltűnést keltett a „Curentul“-nak az a hirtel, hogy a Tatarescu-kormány alkotmány módosításra készül. A lap szerint a rendkívüli parlamenti ülészakát is azzal a céllal hívják össze, hogy az alkotmánymódosítást ezzel az alkalommal keresztülvigyék.

Az alkotmánymódosítás kérdése most nem először merül fel. Máskor is hangzottak egyes körök, hogy a mai alkotmány tulságosan szabadszelleme és ezzel az engedékenységgel veszélyezteti a román nemzeti érdekeket. A „Curentul“ hirtelése tehát most annyival kevésbé meglepő, mert hisz a Tatarescu-kormány közel négyéves működése alatt a jobboldali nemzeti programnak más pontjait is megvalósította.

Az alkotmánymódosításhoz azonban az kell, hogy a parlament összejön és a politikai pártok egy véleményre jussanak a módosítás kérdésében. Ez a mai körülmények között nagyon nehezen képzelhető el. A nemzeti parasztpárt ugyanis, ha azt nem is tudja megakadályozni, hogy a parlament ősszel ülésszakra, minden bizonnyal megakadályozni próbálja majd a nagyhorderejű, alkotmánymódosító javaslatnak a megszületését és megszavazását.

Az „Adeverul“ a parlament összehívásának kérdésében éppen ellenkezőleg értesül. A demokrata irányzatú lap szerint

a parlament nem gyűl össze a tervezett őszi ülészakára.

Tatarescu miniszterelnök ugyanis a napokban több befentes liberális vezérférfivel megbeszélést folytatott, aminek során az összehívás kérdésében felmerült alkotmányjogi ellentéteket vitatták meg.

A megbeszélésekből Tatarescu azt az eredményt szűrte le, hogy

az őszi ülészakát összehívására nincs szükség.

Az „Adeverul“ szerint ezáltal az ugynevezett „alkotmányjogi ellentét“ véglegesen le is kerül a napirendről.

Szent István-napi ünnep a magyar fővárosban

A külföldiek különösen nagy számban vettek részt az ünnepen

Budapestről jelentik: Szent István napja tiszta, ragyogó napsütéssel kezdődött. Már a kora hajnali órákban felzúgtak a hálát zengő harangok, zenés ébresztők járták végig a főváros utcáit s a tömegek áradata megindult Budavára felé. A Lánchid valóságos ostrom alatt állott; a sikló alig győzte felszállítani az ünneplő seregek sokaságát.

Réggel 8 órakor már teljes pompájában kialakult az ünnepség képe. A Vár belső udvara festői látványt nyújtott. Egyházi és világi előkelőségek nagy sokasága gyülekezett össze. Igen nagyszámban jelentek meg a jezsuiták; az ünnepség alatt egyébként ők énekeltek a szertartási énekeket. Megjelentek a Pálosok képviselői, a különböző iskolatestvérek, női szervezetek, Szent Vince apácák, angol kisasszonyok, stb. Külön látványosságot nyújtott a vitézek s a koronaőrök díszruhás, pompás, festői csoportja. Hasonlóképpen színes képet mutatott a képviselőházi őrség pompás öltözetében;

a Várkapolna bejáratánál elhelyezkedett fővárosi, megyei és városi hajduk csoportja, különböző díszgyenruhákban, zászlókkal.

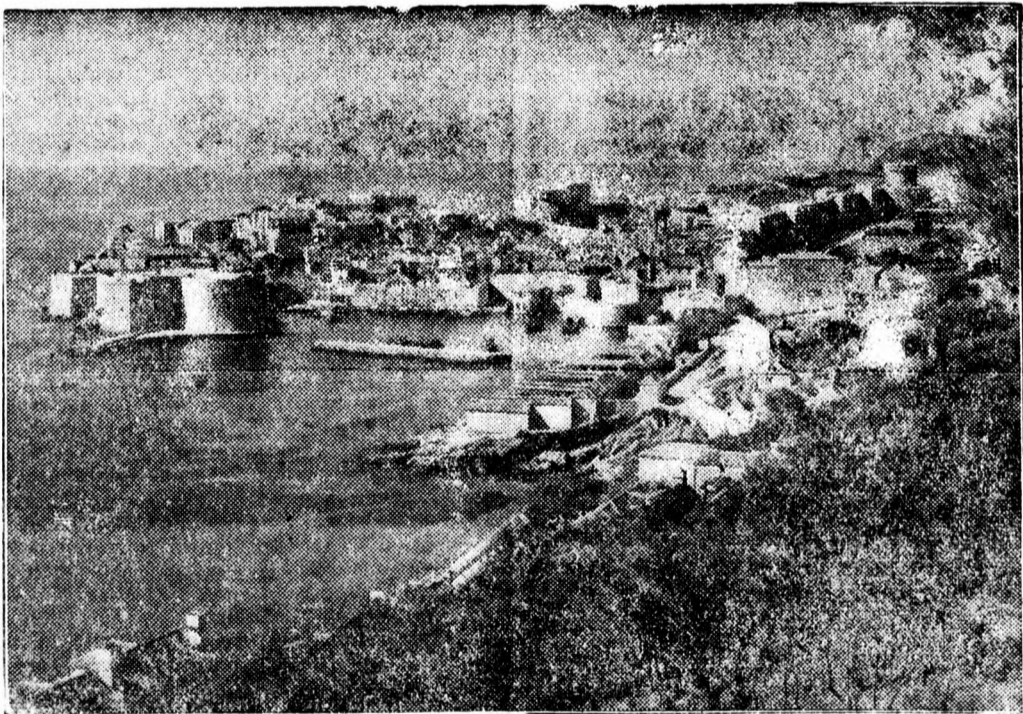
Különösen nagy teret tartottak fenn ezidén a külföldiek számára. Ilyen nagyszámu idegen ugyanis még soha sem vett részt a Szent István-napi körmenetben, mint most. Lengyel diákok óriási csoporttal képviseltették magukat. Szinte nagy csoportokban jöttek el gráciak, németek, japánok, arabok. Eljöttek a debreceni nyári egyetem külföldi hallgatói is. Megható látványt nyújtott az olasz, német és osztrák frontharcosok csoportja.

8 óra után 10 perccel érkezett a Vár udvarára Serédi Jusztinián, bíboros hercegprímás, kíséretével, majd a betegen fekvő Horthy Miklós kormányzó képviselőjében Röder Vilmos honvédelmi miniszter. Az ünnepi szertartás a várplébánia-templomban kezdődött, hol kialakult a Szent István jobbát őrző díszes ereklyetartó körül a hódoló menet. Elöl a koronaőrök sorfala között az ereklyevívő papság, aztán mögöttük az egyházi és világi vezetők, valamint a hívőközönség szervezett képviselőinek óriási sokasága.

Az ünnepi körmenet a dicsőséges Szent-jobból 9 óra előtt 10 perccel érkezett harangzúgás és a díszszázad zenekarának hangjai mellett a zászlódíszbe és virágpompába öltözött Szentháromság-lerre. Pontban 9 órakor a Szentjobb és fényes kísérete bevonult a Koronázó főtemplomba, ahol Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás ünnepi szentmisét mondott. Evangélium után Papp Kálmán prélátus tartott szentbeszédet Szent István királyról, kiemelve azokat a történelmi érdemeit, melyekért a kereszténység a nagy király emlékét az oltáron való tisztelet magasságába emelte. A szentmise végén Serédi hercegprímás áldást osztott.

A NÉMET ÉS OSZTRÁK ÁLLAMPÖK ÜDVÖZLŐ TAVIRATAI.

Budapestről jelentik: A Szent István-napi országos ünnep alkalmából Hitler birodalmi vezér és kancellár táviratilag fejezte ki jókívánságait Horthy kormányzónak. Üdvözlő táviratot küldött Magyarország kormányzójának Miklós osztrák szövetségi elnök is.

Dubrovnik festői látképe az Adria partján, a régi vár-részetekkel.

Mussolini a strandon

Titkárok seregével
hajnalig dolgozik a Duce
nyári pihenője alatt is

Riccone, augusztus hó.

Mussolini a szicíliai hadgyakorlatokról riccone-i villájába sietett rövid pihenésre. Egy budapesti újságíró érdekes cikket írt Mussolini nyári életéről. Ezt a cikket az alábbiakban közöljük:

Bolognában mondta egy olasz kolléga:

— Nézze kérem, ha akar valami érdekeset írni a lapjának, menjen át Riccionéba! Ott van a Duce villája s úgy tudom, hogy pihenésre odautazik. Ott egészen közelről nézheti meg, hogyan él Mussolini s egyben azt is láthatja, hogy a diktátornak kijáró félelem veszi-e körül, vagy őszinte lelkesedés! Megéri az utat, két óra alatt az anconai gyorsal ott is lehet.

Igy kerültem Riccionéba, ahol minden Mussolini körül forog. Aszerint hullámzik az élete, aszerint üresek vagy zsufoltak a napjai. Riccione közelségem annyira mondén, mint Abbázia, a nagyvilági életet egyetlen lokalitásban lehet megtalálni, a Savioli című tánclokálban. Igaz, hogy amit azután ott lát az ember, az csakugyan sűrített „éjszaka”. A közönsége is ennek megfelelően alakul: nyaraló hölgyek (köztük igen kevés olasz), nyaraló urak: úgyszólván kivétel nélkül olaszok.

De ennek a lokalitásnak a kivételével Riccione a családok és olasz előkelőségek tengeri pihenője. A Grand Hotelnek az a nevezetessége, hogy innen intézik Olaszország sorsát, ha ott van a Duce. Még nem érkezett meg Mussolini, amikor a Hotel már megtelt olasz repülőtisztakkal, akik mindig megelőzik érkezését.

Amikor a repülők megjelentek, a tengerpartról már mindenki a Grand Hotel depandanszát figyeli, a toronyalakban épült új épületet, melynek utolsó előtti emeletén mindig csukottak az ablakok. Itt dolgozik ugyanis Mussolini titkársága, ha a Duce Riccionéban „pihen.”

Két napi várakozás után azután jelentkezett az a jelenség, mely huszonnégy órával előre jelzi az érkezést. A torony emeletén kinyitották az összes ablakokat. Szellőztették a szobákat.

Mussolini megérkezése

A vezér megérkezése azonban minden ünneplésség nélkül történik. Nincs díszfelvonulás, közönség-sorfal, még rendőr és detektív sincs. Legalább is szemmel láthatóan.

A hajnali órákban egy hidroplán érkezik a tenger felől, leír egy kört Riccione fölött, azután leereszkedik a tengerre. A partról meg-

indul két motoros a gép felé, mely méltóságteljesen úszik a tenger hullámain a strand irányában, ahol Mussolini villája áll.

A korai fürdőzők, akik tudják, hogy Mussolini így szokott megérkezni, rohannak a hidroplán felé, a vállalkozószelleműbbek mosconekba ülnek és mire a hidroplán a part közelébe ér, száz és száz moscone veszi körül, úszik vele a part felé.

Mussolini pedig mosolyogva ül a hidroplán kormányánál. Mert ha repül, mindig maga vezeti a gépet.

Ezuttal is pontosan így érkezett. A hidroplánon rajta kívül a titkára volt, egy szerfelett kövér és jovialis úr, *Sebastiani*, a fasiszta milícia tábornoka és egy sebészprofesszor, *Angela Puccinelli*, aki minden útjára elkíséri a Ducet. Azlán a parton szépen elválnak egymástól. Mussolini megy a villájába, kísérete pedig a Grand Hotelbe.

Mussolini nyaralója

Nincs közvetlenül a parton, de csak néhány lépés attól. Szürke, egyszerű polgári villa. Semmi dísz, semmi pompa, tökéletes egyszerűség. Polgári nyaraló, inkább kispolgári, mint polgári. Nincs zászlódísz, ha megérkezik, nincs semmi ünnepség.

Mussolini hajnalban érkezett, de kilenc órákor már a motorosán ült. Kimotorozott a tengerre és vagy száz lépéssnyire a parttól átszállt egy mosconéra. Zömök, fekete testén egy szál fürdőnadrág, egyetlen mozdulattal már is a tengerben volt és úszóbajnokokat megszegyenítő módon úszott, hogy felfrissítse magát.

Ílyenkor érdemes megnézni a fürdőzőket.

Mint egy elemi csapás elől eszeveszetten menekülő tömeg rohan mindenki abba az irányba, ahol Mussolini fürdik. Belevetik magukat a tengerbe és úszva igyekeznek a közelébe, száz és száz moscone telik meg fürdőruhás emberekkel s úszik a Duce motorosa felé.

Pillanatok alatt kiürül a homok, mindenki a tengerben van, kézzel-lábbal, evezővel dolgozva, vitorlákat feszítve, hogy Mussolini közelébe érjen. Mire azután az ezernyi tömeg odaér és a fehér mosconék körülveszik, mint egy áthatolhatatlan tromgyűrű, a Duce motorosát, rendszerint Mussolini már újra a mosconéján ül. Visszhangzik minden az üdvívatástól.

De ez csak az első délelőtt.

A Duce pihenni szeretne, nem ünnepeletni magát. A második napon motoroson mélyen bemegy a nyílt tengerre, ahová mégis csak nehezebben tudják követni a lelkesedők és itt fürdik, úszik, úgy élvezi a vizet és szabadságot, mint talán senki a fürdőzők közül.

Hogyan „pihen” a Duce?

Hát azért nem éppen százszázalékos pihenés Mussolini pihenése.

A második napon például beugrott a hidroplánjába és már ott is keringett a láthatár felett. Eszébe jutott, hogy valami dolga van Velencében. Odarepült és a déli órákban már vissza is érkezett. Hatalmas hidroplánja méltóságosan ereszkedett le a vízre. A fürdésből azonban semmisenem lett, mert hidroplánon, ha egyszer part felé úszik, mégsem lehet olyan könnyen elillanni. Pillanatok alatt mosconék százai vették körül és úsztak, mint fehér díszkíséret, vele együtt a partig.

Nálunk a Grand Hotelben lakott a kísérete. Puccinelli professzor, akit megismertem s aki egyik leghíresebb sebésze Olaszországnak és Sebastiani, a kövér titkár, aki különben „eccelleza”, kegyelmes ur. Hát eszébe nem jut senkinek kegyelmes urazni. Ott ült a kövér emberek jovialis mosolyával, örökké viccekre készen köztünk és fejcsóválva, fejét vakarózza szedelőzködött, ha úgy este tízenegy óra tájt megjött az üzenet, hogy a Duce kéri, mert dolgozni akar! Meg is volt minden oka a vakaródzásra, mert úgy „pihenés közben” — reggel ötig is eldolgozhatott Mussolinival.

V. K.

Matyógyűjtemény,
Károlyi, Karácsonyi és más
főúri kincsek árverése

Budapestről jelentik: A Postatakarék Árverési Csarnokában néha nemcsak a budapesti zálogházakban összegyűlt lim-lomot árverezik el, hanem ritka értékű tárgyak is dobra kerülnek.

Az 1937—38. évi szezonban a Postatakarék-pénztár Árverési Csarnoka szaporítja az aukciók számát és tíz árverést szándékozik tartani. Az első árverés ezért a szokottnál korábban kezdődik, mégpedig szeptember közepén. Ezen az aukción szőnyegek, szobrok, gépek, porcellánok, bútorok és a Nemzeti Közművelődési Alapítvány tulajdonában lévő gróf Károlyi-gyűjteményből könyvek kerülnek aukcióra. Ez a könyvtár a Károlyi-hitbizományt alapító gróf Károlyi György alapította és annak egy részét aukcionálja most el.

Az idei aukciók között a legnagyobb erdeklődésre tarthat számot a gróf Karácsonyi Jenőné, gróf Andrássy Karolina-féle aukció. A gróf Karácsonyi Jenőné által aukcióra bocsátott tárgyak között a legérdekesebb a gróf Andrássy gyűjteményéből származó két bronz sas, amelyeket karátynagyságú briliáns szemek díszítenek és amelyek karmaikkal egy-egy érdemrendet tartanak. A gróf Karácsonyi Jenőné aukción iparművészeti remek számba menő bútorok, antik keleti szőnyegek, lakásrendezési tárgyak, ritka kézimunkák stb. kerülnek ka-

pács alá, amelyek között fejedelmi pompájú börtáskák és csodálatosan szép kiállítású neszszerek szerepelnek.

Ugyancsak az idei szezonban aukcionálja el a Drim-gyűjteményből (dr Reich Imre gyűjteménye) a matyógyűjteményt, amelyben pompás matyószobák, matyóbútorok, csipkek, hímzések szerepelnek.

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók dr Karácsonyi János püspök összes művei:

A magyar nemzet honalapítása 896—997

ára 40 lel helyett 20 lel

Új adatok és új szempontok a székelyek

rég történetéhez ára 50 lel helyett 20 lel

A magyar nemzet áttérése a nyugati ke-

reszténységre 100 lel helyett 50 lel

Szent Ferenc rendjének története Ma-

gyarországon 1711-ig I. 300 lel h. 150 lel

Szent Ferenc rendjének története Magyar-

országon 1711-ig II. 300 lel h. 150 lel

Vidéki megrendeléseknél plus 15 lel portó.

Kapható:

a MAGYAR LAPOK KÖNYVOSZTALYÁNÁL.

FIATAL ANYAK RÉSZERE
FONTOS ES TANULSAGOS
KÖNYVUJDONSAG!

A fiatal anya

Orvosi tanács fiatal asszonyoknak.

Írta: dr FÜLDES LAJOS főorvos.

Nékülözhetetlen tanácsok minden fiatal anya számára. A tartalmából: Az anyáról — Általános ismeretek — Tudnivalók a terhesség körül — Belső vizsgálat — Szülésznők — A szülés — Túlsúlyosok a szülés alatt és után — A gyermekágy — A méhenkívül terhességről — A magtalanság — Az újszülött és a csecsemő — A szoptatás — A tej minősége — Mennyit szabad szoptatni? A heti súlygyarapodás — Az anya tejbőségének fokozása, stb., stb., stb.

Ára 95 lel és portó.

Kapható: Kiadóhivatalunkban.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 90 P, fél évre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cíjki szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cíjki, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvölünk meg és nem adunk vissza.
Csekk választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északi, északnyugati szél, több helyen záporosó, zivatar, a hőmérséklet kissé emelkedik.

Egyházi kinevezések a timisoarei egyházmegyében. Timisoara. Saját tud. Pacha Agoston dr. megyéspüspök a következő kinevezéseket és áthelyezéseket eszközölte: Schicht Ádám teológiai tanár Pecicul-nou plébánosa lett. Tanszékét Blaskovics Béla dr. teológiai tanár veszi át, aki egyuttal a kispapnevelde spirituálisja. A papnevelde vicerektora — gazdasági ügyeinek vezetője Lamothe Gyula teológiai tanár lett, helyettese Boros Béla dr. teológiai tanár került a szeminárium prefektusi állásra. Schuller Antal dr. jimboliai káplán a püspök a Banatia hittanárává és a kisseminárium prefektusává nevezte ki. Uray József káplán, aki a helybeli negyedik kerületi plébánián működött, a második kerületi plébániára került, helyére pedig Niedermayer Viktor újmisést díszpüspököt a püspök. Heyer Gyula eddigi második kerületi káplán a katolikus németifjúsági otthon vezetője lett. Groczky Péter fageti esperes-plébános nyugállományba került.

AZ ASTRA VEGLEGESEN MEGKAPTA A KÜLFÖLDI LAPOK EGYEDARUSÍTÁSI JOGÁT. Bucuresti. Saját tud. A csütörtökön tartott minisztertanács jóváhagyta azt a rendelkezést, mely a magyarországi, németországi, csehszlovákiai és ausztriai újságok és időszakos sajtótermékek kizárólagos behozatali jogát 25 évre az Astra számára biztosítja. Ezenkívül Magyarországról a könyvek behozatali jogát is az Astra kapta meg. A minisztertanács egyidejűleg megsemmisítette az eddig kiadott hasonló engedélyeket.

EZÜSTLAKODALOM. Timisoara. Saját tud. Retscher Béla dr. közmegebecsülésben álló orvos most ünnepelte feleségével, született Mannherz Amáliával házassága huszonötödik évfordulóját. A jubiláló házaspár megjelent a második kerületi monumentális plébániatemplomban, ahol a család régi barátja, Recht K. Géza apátplébános áldotta meg újból a Retscher-házaspár frigyét. Metzger Márton dr. prépostplébános és Wetzl György hittanár, szerkesztő — ugyancsak régi tisztelő a házaspárnak — valamint Haubenreich József káplán asszisztáltak. Rech apát megható beszédet intézett a jubilánsokhoz, valamint ezeknek Sándor és Béla nevű fiaikhoz. A bensőséges ünnepen Retscherné édesatyja, nyugalmazott jegyző s a család számos tisztelője jelent meg.

* Felhívás a katonai előképzősökhöz. Felnyom mindazokat a középiskolások vagy felsőiskolások vagy bármely más foglalkozású katonai előképzősöket, akik Bihar megye és Oradea területén laknak és a nyár folyamán sem az I., sem a II-ik csoportban nem végeztek közmunkát, hogy folyó évi augusztus 21-én reggel 8 órakor jelentkezzenek az oradeai Katonai előképzős Felügyelőségénél (Alexandri-utca 3.) Az orvosi vizsgálat megejtése végett. Akiket az orvosi vizsgálat alkalmasoknak talál, azokat Bistrita Nasaudra küldik a közmunka harmadik csoportjához. Az előképzősök pokrócot, jó cipőt, két rendbeli fehérneműt, köpenyegyet, fogkefét, stb. kell, hogy magukkal hozzanak. Hasonlóképpen ugyanebben az időben kell jelentkezniük orvosi bizonyítványukkal együtt mindazoknak az előképzősöknek, akik az I. és II-ik csoportban egészségi okokból halasztást kaptak. Drimba Iosif, alezredes.

Uj állami iskolák nyílnak meg Sigheten. Saját tud. Sigheten az új tanévben három új állami elemi iskolával több fog működni. Az új iskolák közül egy három, kettő pedig két tanterős lesz.

VERHASJÁRVÁNY. Turda. Saját tud. Turdán és vidékén a vérhas járványszerűleg, tömeges megbetegedésekkel lépett fel s már több gyermek belehalt. Az egészségügyi hatóságok a szükséges intézkedéseket megtették a járvány megállítására és elfojtására.

Házasság. Molnár Ilonka és Pintér László folyó hó 18-án Oradeán házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

EGYHÁZMEGYEI ZARÁNDOKUT RADNÁRA. Az oradeai és satumarei egyházmegye katolikus hívei szeptember hó 19-én, Fiedler István megyéspüspök vezetésével egyházmegyei zarándoklatot rendeznek különvonatokon Mária-Radnára. Minden egyházközségből százával jelennek meg a Mária-tisztelő katolikusok, hogy a Boldogságos Szűz Máriának tartozó hálaáldást és kegyeletüket lerójják. Már is több ezer ember jelentette a zarándoklaton való részvételét. A különvonat menetdíja Radnára és vissza a következő: Satumare 160 lei, Ghilvaci 150, Carei 140, Valea lui Mihai 130, Sacueni 120, Oradea 100, Cefa 90, Salonta 80 lei. Jelentkezni lehet a plébániahivatalokban és a templomok sekrestyéjében. Satumarerről szeptember 18-án indul a különvonat, míg Oradeáról 19-én a kora hajnali órákban. Ugy az oradeai, mint a satumarei különvonat még 19-én éjjel visszaérkezik indulási helyére, hogy a rákövetkező hétfőn mindenki munkába állhasson. Tekintettel az utazás rendkívüli kedvezményeire, vegyenek részt minél többen az első egyházmegyei zarándoklaton! Jelentkezési határidő szeptember hó 1.

Lezuhant egy gyakorlatozó cseh repülőgép. Prágából jelentik: A nyugati hadgyakorlatokon Szilárd község felett egy katonai repülőgép géphiba miatt lezuhant. A repülőgépkatasztrófiának két halott áldozata van.

ÓRIÁSI JÉGVERÉS AZ ERIULMELLÉKEN. Sacueni. Saját tud. Pusztító jégverés vultt át a vidéken, amely Ciocai, Sannicolul de Munte, Cubuleut és Olosig községekben is tetemes károkat okozott, de legtöbb kárt Saniob község szenvedte, ahol a galambtojásnál nagyobb szemű jég teljesen letarolta a szőlőt és a tengeri termést. A kár több millió leire rug.

Kifosztotta utitársát és leugrott a robogó vonatról. Az oradeai rendőrség elfogta Csejtei Pált, a régóta keresett betörőt. Csejteiről megállapították, hogy az Arad—Oradea között levő vasúti vonalon kifosztott egy Kovács József nevű utast és Salonta környékén leugrott a robogó vonatról. A károsult Kovács József bejött Oradeára és panaszt tett a rendőrségen, majd a piacra ment. A bódék között felismerte Csejteit, akit a rendőrök segítségével sikerült el is fogni. Az oradeai rendőrség értesítette az aradit is a vasúti tolvaj kézrekerítéséről.

GYÓGYFÜRDŐK METROPOLISZA

3 hetes pausálkura Budapesten

Vizummentes beutazás Magyarországra, 50 %-os kedvezmény a MAV vonalain. Gyógy szállodai lakás, teljes ellátás, illetékek, kiszolgálás, adók, fürdő, orvosi felügyelet, körjáratok és további árengedmények. Leiben fizethetők az

„EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi vállalat összes rodóiban. — Oradeán: Banca Banca Dacia, Bul. Reg. Ferdinand 9

KITÜNTETETT EGYHAZI FÖGONDOK.

Turda. Saját tud. Szép és nagyjelentőségű pápai kitüntetésben részesült id. Kimpel Flórián turdai birtokos, a turdai róm. kat. egyház nagyérdemű főgondnoka. XI. Pius pápa a „Pro ecclesia et pontifice“ egyházi érdemrend I. osztályú arany keresztjével tüntette ki. Ezt az érdemrendet XIII. Leó pápa 1887-ben alapította s arany keresztjét azok kapják, akik az egyház iránti hűséges szolgálaton kívül még nagyobb anyagi javakkal is segítettek az egyházat. E kitüntetést a pápai okmánnyal együtt Vorbuchner püspök vitte le Turdára s kifejezte a kitüntetett főgondnoknak meleg főpásztori köszönetét a beteg Maildth püspök nevében is. A kitüntetés átadása ünnepies keretek között, a templomban folyt le s a ritka érdemrendet Botár Gáspár plébános tűzte id. Kimpel Flórián mellé.

Halálozások. Balázs Emil dr., a közismert sebészfőorvos 61 éves korában Timisoarán elhunyt. Annakidején több kartársával egyetemben megalapította a Park-szanatóriumot. Kiváló zenész s a művészetek támogatója volt. Mintegy három esztendőn keresztül volt beteg. Gyászolják felesége, született Csurgay Margit, a Katolikus Nőegylet egyik vezetőtagja, fia, Balázs György dr. s ennek felesége. A gyászszertartást a temetésen Kayser Lajos prelátus-kanonok végzi. — Ugyancsak Timisoarán hunyt el a banati város társadalmának egy másik ismert tagja, Radiszlovits Ferenc műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal nyugalmazott főnöke, nyolcvankétes korában. Annakidején negyvenégyévig működött a köz szolgálatában. Gyászolják leánya, Matild, Németh Géza budapesti alezredes neje, — fivére Radiszlovits Béla nyugalmazott timisoarei pénzügyigazgató és Radiszlovits Lajos nyugalmazott vasúti felügyelő, Szeged, valamint kiterjedt rokonsága, köztük Frigyer Iván fratellai plébános és édesanyja.

A „CAPITAN DUMITRESCU“ ROMÁN AGYUNASZÁD MEGLÁTOGATJA A SZÖVETSÉGES ÁLLAMOKAT. Bucuresti. Saját tud. A „Capitan Dumitrescu“ nevű román agyunaszád, melynek fedélzetén kilenc tiszt, hét altiszt, harminckét tengerész-hadapród és negyvenhat matróz tartózkodik, csütörtökön elhagyta a constantai hadikikötőt, hogy negyvenöt napig tartó körúton visszaadja azt a látogatást, melyet a szövetséges országok hadihajói az augusztus 15-ikén lezajlott constantai tengerészünnepen tettek a román flottánál. A körút főbb állomásai: Isztambul, Pyreus, Dubrovnic, Rodos. A hajó Cristescu parancsnoksága alatt áll.

Vakmerő rablótámadás egy mérnök lakására. Clujról jelentik: Puskás János mérnök Jorga u. 10. szám alatt levő lakásában olvasgatott tegnap este 11 órakor, amikor gyanus zajt hallott a ablak felől. Tudva azt, hogy a szobában senki sem tartózkodik, rosszat sejtve nyitott be az ajtón. Ebben a pillanatban a háló nyitott ablakán, egy férfi ugrott ki a folyosóra, karja alatt szorongatva a fontos okmányokat és elég tekintélyes készpénzt tartalmazó kezipénztárládát. Puskás János a betörő után vetette magát, aki szembe fordult vele s a pénztárt a földre téve, torokragadta. Puskásnak elállt a lélekzete s csak azután tudott segítségért kiáltani, hogy egy pillanatra kiszabadította magát a betörő kezei közül. A ház lakói öseszaladtak, mire a merénylő, a dulakodás hevében leestett sapkáját a hejyszínen hagyva, eltakarta arcát zsebkendőjével és a kapu felé rohant. A kapu azonban zárva volt s a házbelleknek sikerült ártalmatlanná tenni az éjszakai látogatót, akit az időközben odaérkező szolgálatos rendőr bekísért a főkapitányságra. Trausan Petrunak mondta magát, 21 éves, az aradmegyei Varsand községből való.

MOTORVONAT ÉS TEHERVONAT KARAMBOLJA. Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön Pitesti állomáson a Curtea de Argesből érkező motorvonat belefutott egy tehervonatra. Az összeütközés következtében a motorvonat kocsijai felfordultak és 11 utas jelentősebb sérüléseket szenvedett. Közöttük négynek az állapota igen súlyos.

Nagy tűz a turdai határon. Saját tud. Nagyarányú tűz pusztított Nagy Dénes birtokosnak a turdai „Cserepad“ határrészben levő tanyaán. Éjjel kigyulladt és porráégett egy két és fél vagon buzát tartalmazó nagy osztag. A kár közel 150 ezer lei. A tűzoltóknak sikerült meggátolni a tűz továbbterjedését. A tüzet valószínűleg gyújtogatás okozta.

Pekár Gyula halála. Budapestről jelentik: Pekár Gyula, az ismert magyar író 70 éves korában tüdőgyulladás és szivgyengeség következtében, csütörtökön éjfélkor meghalt. Pekár Gyula 1867-ben született. Termékeny író volt, regényeket, novellákat, művészettörténeti műveket írt és egy időben (1919—1920) közoktatásügyi államtitkár volt. A régi Vasárnapi Ujság, az Új Idők népszerű regényírója volt és széles körben kedvelték írásait. Főbb regényei: A milliomos aszszony, A frigiai sipka, Tatárabság, stb. Számítatlan novellás kötete jelent meg a néhány utleírás kötetével is gazdagította a magyar irodalmat. 1920-tól a Petőfi társaság elnöke volt.

A KOLPING TURISTA SZAKOSZTÁLYA közli, hogy balatoni turájára még három üres hely van. Jelentkezéseket a nap bármely szakában elfogad az egyesület Oradea, Str. Alexandri 13. alatti székházában.

A FEGYVERKEZÉS ARANYÁPORT ZUDITOTT AZ ANGOL MOZIKRA. Londonból jelentik: Az angol mozgószinház-szövetség hivatalos adatai mutatják, hogy a fegyverkezés valóságos aranyáport zuditott a mozikra, melyeknek látogatottsága a múlt év óta 40—60 százalékkal emelkedett. A fellendülést annak tulajdonítják, hogy a fegyver- és lőszergyárak kitünően kereső munkásai most legalább hetenként kétszer mennek moziba, míg azelőtt legfeljebb egyszer mentek. Legfeltünőbb a javulás a sheffieldi acélipari körzetben, Chatham és Rochester hajógyári városokban és a midlani, lancashirei és glasgowi nébiházi vidéken.

Fényes nappal ki akartak fosztani egy üzletet. Turda. Saját tud. Tegnap délután 6 órakor egy jólöltözött fiatalember állított be Kovács Gyula mézárós üzletébe, ahol akkor a tulajdonos egyedül tartózkodott. A fiatalember arra kérte Kovácsot, mutassa meg neki, merre van a gépkocsialomás. A mézárós udvariasan ki is kísérté az utcára az ismeretlen embert, s amíg megmagyarázta neki, hol talál gépkocsit, egy másik fiatalember a magára hagyott üzletben ki akarta fosztani a pénztárfiókot. Kovács vizsdatérve üzletébe, tettenérte a betörőt s bár társa segítségére sietett, a járőrelők és rendőrök segítségével elfogták őket. A rendőrségben kiderült, hogy egyiket Tabaceanu Constantinnak, másikat Stan Vosilenek hívják s betöréses lopási szándékkal jöttek Turdára, hogy a városban és környékén „működjenek”, de már első kísérletük alkalmával hurokra kerültek. Most az ügyesség foglyai.

MEGNYILIK A VITORLÁZÓ-REPÜLŐ TANFOLYAM BRASOV MELLETT. Bucuresti. Saját tud. Brasov mellett augusztus 21-ikén nyílik meg az első motornélküli repülőtanfolyam Romániában. Filip Ernest német oktató vezetése mellett. Az oktatásra szolgáló gépek a legmodernebb típusúak. A növendékek díjtalan lakást kapnak és igen kedvezményes menzán étkezhetnek.

Vizsgálati fogságba helyezték a „pengőgyártó” Timárékat. Timisoara. Saját tud. Timár József oradeai lakatos, aki tudvalegőleg pengő-bankjegyet hamisított és feleségével együtt a timisoarai rendőrség kezére jutott, most került a törvényszék vádtaácsa elé. Timár József minden további nélkül beismerte a hamisítást és a csalást, de ezzel szemben kijelentette, hogy a felesége teljesen ártatlan a dologban. Kérte, hogy az asszonyt szabadlábra helyezték. A vádtaács azonban ezt a kérelmet nem teljesítette, mivel, mint ismeretes, Timisoarán Timárné adta el a hamisítványokat. A vádtaács úgy Timárt, mint a feleségét is hárminc napra vizsgálati fogságba helyezte.

„Pályőrakutya” Angliában. Londonból jelentik: A nyugati vaspálya ekót juhászakutyaikat „pályőrakutyaikká” idomított. A nagyon értelmes állatok, melyek tanítását hathónapos korukban kezlik, a pályán dolgozó munkásokat hangos ugatással figyelmeztetik a vonat közeledésére és addig nem hagyják el a pályát, míg az összes munkások miniszor biztonságban. A „pályakutya” a gyakorlatban kitünően bevált, csodálatos ősztónéval sokkal korábban veszi észre a vonat közeledését, mint az ember, nagy távolságból adott parancsot is megért és ha nincs ideje a vonat elől menekülni, a sínek közé fekszik, míg a kocsik el nem robotgok föléte.

Az Oradeai Iparosok Hitelszövetkezet Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Kiss Gyuláné és özv. Tomázi Jánosné (470., 471-ik) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lei minden egyes tag által befizetendő az egyesület pénztárába, vagy a pénzbeszedőknél. Az Elnökség.

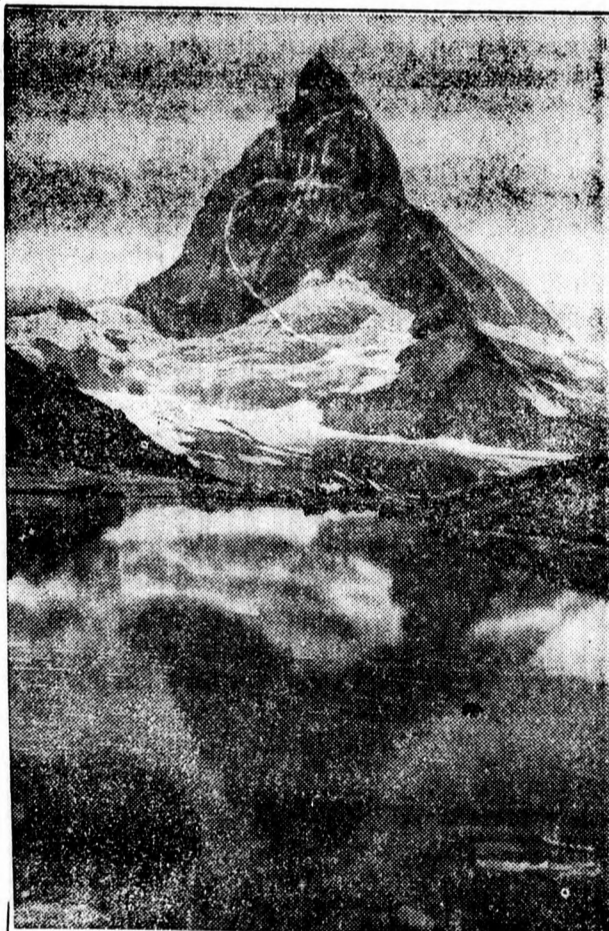
Új repülőgépet állítottak be az arad—bucuresti vonalon. Saját tud. Az arad—bucuresti közötti vonalon új hárommotoros Junker-típusú gépeket hozott forgalomba a Lares román repülő-társaság, mely állami intézmény. A repülőgép 1250 lóerős és 15 utast szállíthat a legnagyobb kényelemben. Ezzel kiegészítették a régebbi Potez típusú gépeket, amelyeknek megbízhatósága ellen anyai panasz merült fel a múltban.

MEGHALT ODORHEIU VÁROS LEGIDŐSEBB POLGÁRA. Saját tud. Bálint György tímármester, az odorheiu-városi iparos társadalom nesztora, aki pár héttel ezelőtt még a legjobb egészségben vett részt a város érdemes szülöttének, Vetési Imrénének a vasmiséjén, rövid betegség után házasságának 67-ik és életének 93-ik évében csendesen elhunyt. Halálát felesége: Tamás Agnes s gyermekei, unokái és dédunokái gyászolják. A pátriárkakort ért tekintélyes polgárt, aki vezető szerepet játszott városa társadalmi életében is, f. hó 20-án óriási részvét mellett temették el.

A vihar elsodort egy őrnaszádót. Bucuresti. Saját tud. A Constanta melletti Mamaia taven a tengerészeti repülőállomás felett csütörtökön elvonult vihar leszakította köteleiről és a tó közepére sodorta a repülőállomás egyik őrnaszádját. A felfordult naszádót két altiszt a saját élete kockáztatásával partra hozta.

HATALMAS KÁROKAT OKOZOTT A VILLÁMCsapás. Satumare. Saját tud. Boghis községben a villám belecsapott Apa Pál gazdálkodó házába s az ingatlan a benne található értékek nagyrészevel a lángokba veszett. Baia Mare az Alexandri-utca 41. sz. alatt lakó dr. Emiliuciu Emil volt lengyel ezredorvos özvegyének istállójába csapott bele a villám és azt felgyújtotta. A tűzhöz kivonult a katonai tűzoltóság, de az épületet nem tudta megmenteni.

Életveszélyes fenyegetéssel fizetett a zsák lisztért. Sighet. Saját tud. Teceul Micon Laurisan Mihály vishi illetőségű 19 éves cseh állampolgár, aki határátlépővel állandóan lisztet vásárolt a községből, a múlt napokban az egyik kereskedőt életveszélyesen megfenyegette, ha nem ad neki ingyen lisztet. A fenyegetés után felkapott egy zsák lisztet és fizetés nélkül eltávozott az üzlethől. Laurisant a csendőrök elfogták és átadták a sighet-i rendőrségnek.

A Matterhorn 4505 méter magas csúcsa,

a Penini-Alpokban, Piemont és Wallis svájci kanton határán. A csúcs a glecserektől takart gerinc fölé 1000 méterre emelkedik, s oldalai rendkívül meredek. Először 1865 július 14-én jutottak fel hozzá Hudson, Wlymper, Hadow és Douglas angol turisták. Azóta a Matterhornhoz vezető utat járhatóvá tették és megközelítése kevesebb veszedelemmel jár

* Aki tulsokat evett vagy ivott és rosszul éli magát, annak egy pohár termőzetes „Ferenc József” keserűvíz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felhívja az egészszervezetét! Az orvosok ajánlják.

Nyugalomba vonult a gyorsborotválás világbajnoka. Londonból jelentik: Hardie Róbert londoni borbély, a gyorsborotválás világbajnoka 71 éves korában nyugalomba vonult. Nyolc éves korában kezdett atyja üzletében borotválni, 22 éves korában nyilvános versenyen 12 embert három perc negyven másodperc alatt borotvál meg, ami 18 egyharmad másodperc időt jelent személyenként. Ezt a teljesítményt állítólag azóta sem érték utól.

ISMÉT VIRÁGZIK A VICTORIA REGIA. Budapestről jelentik: Az Egyetemi Fűvészkertben újabb virága nyílik a Victoria Regiának, az Amazon vidékéről származó tündérrózsák királynőjének, melynek hatalmas, vízzenészó, tálszerű levelei 20—30 kgr. súlyú gyermeket is elbírnak. Ennek a délamerikai növénynek a virágzása érdekes látványt nyújt, amennyiben a virágbimbó az első napon öt óra tájban ananászillatú fehér virággá nyílik, majd harmadnap bíborszínben látható és alkonyatkor a víz alá merül. Három-négy naponként egy-egy újabb virág nyílik.

Véres éjszakai rablótámadás Satumare megyében. Saját tud. Vakmerő rablótámadás színhelye volt az elmúlt éjszaka a satumaremegyei Apa község. Jeremiás Jenő fűszerkereskedő, aki kocsmát is tart, éjjel 11 órakor családjával nyugvóra tért. Alig szundított el, felesége felrázta és azt állította, hogy az üzlethől gyanús zaj szivárgott át a falon. Jeremiás az ablakhoz ment és kinyitotta az utcára. Egy feketébe öltözött nőt látott a falhoz lapulni, aki a bejáratot őrizte. Már nem volt kétséges előtte, hogy az üzletben betörő jár, az utcán pedig a büntárs vigyáz. Jeremiás baltát ragadott és lassan kinyitotta az üzlet ajtaját. A pult mellett egy jól megtermett férfi állott és három zsákba egyszerre gyömöszölte az árut. Jeremiás „megálljt” kiáltott, mire a betörő revolverből kétszer rálőtt, de a golyók a sötétben célt tévesztettek. A kereskedő nem veszte el lélekjelenlétét, s a baltával a betörő felé sujtott. Az ütés a tettes vállát érte, később a homlokán kapott sebet, pillanatra megtántorodott, majd a zsákokkal kiugrott az utcára. Akkorra már gyülekeztek a szomszédok, akik a menekülő emberpárt üldözbe vették. Izgalmas hajszja kezdődött, mely Seiniig tartott, de a betörőknek sikerült kerekedni. Az apa csendőrségnek tudomásra jutott, hogy a betörők a baia marei személyvonattal menekültek el. Táviratilag értesítették erről a bányavárosi rendőrséget, mire a detektívek Markocsán András és Veres Gizella személyében a betörőket az állomáson elfogták. Kihallgatásuknál azt vallották, hogy Szabó Ferenc nevű büntársukkal együtt dolgoztak és Szabó lött Jeremiásra.

Tizenkétezer rövidhullámu adó az erdőtüzek leküzdésére. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok állami erdőiben ezelőtt évenként átlag 270 nagyobb tűz pusztított s mintegy 177 ezer hektár erdő égett le. Az így okozott kár értéke évenként körülbelül 50 millió dollárt tett ki. Természetesen elkövettek mindent, hogy az erdőtüzek számát csökkentésük s most legújabbban e célból 12 ezer rövidhullámu adót szereltek föl az állami erdőségeken. Ha a megfigyelők valahonnan erdőtüzet jeleznek, azonnal repülőgépeket küldenek a helyszínre, fényképfelvételeket készítenek és ezek alapján tervezik ki az oltás leghelyesebb módját. Ezzel az eljárással már a kezdet kezdetén szép eredményeket értek el, ami az államnak nem csekély megtakarítást jelent.

Temetés Oradeán. Bódy József sofőr 30 éves korában meghalt. Temetése augusztus 21-én, szombaton délután 3 órakor lesz a Steinberger kápolnából a Rulikovszky temetőben. (Caritas).

* Ingyenes felvétel zárdába. Assisi Szent Ferenc Leányai betegápoló rendjének egy kegyes jötevője lehetővé tette azt, hogy komoly hivatással bíró 10 oly hajadont, akik a középiskolának legalább 4 osztályát jeles eredménnyel elvégezték, hozomány és kelengye nélkül felvehetnek rendi jelöltnek. Eletkor: 16—30 év. Személyesen vagy kérvény útján (ez utóbbi esetben fénykép, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítvány, valamint állampolgársági bizonyítvány és keresztlevel csatolandó). A rend tartományi Főnöknőjénél lehet jelentkezni, cím: Radnajud. Arad, Str. Alexandru Nr. 3.

Hogyan lehet felismerni a hamisított 250 leies ércpénzt?

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogyan lehet felismerni a hamisított új százelesekét. Azóta miad több érdeklődés érkezik hozzánk arról, vajon a 250 leies ércpénzről, amelyből állítólag sokkal nagyobb mennyiségű hamisítvány van forgalomban, honnan lehet felismerni, hogy jó-e vagy pedig hamis? A nemzeti pénzverde hivatalos korlátai alapján az alábbiakat közöljük a 250 leies ércpénzről.

1. A valódi 250 leies érmet bőséges ezüst tartalmu keverékből készítették, tehát színük fehéres, mint a fényezett ezüst színe. Ha a valódi 250 leies pénzdarab felületét kemény törőgumival erősen dörzsöljük, a pénzdarab megdörzsölt sávjá gyengén megváltoztatja színét, halványan sárgas árnyalatúvá válik, ez a színváltozás azonban csak kevéssé üt el az ezüst színétől. A hamis 250-esnel viszont olyan változás következik be, mint amilyet a 3. pontban felsorolunk.

A valódi pénzdarab rajza tiszta, a legkisebb részletet pontosan kivehetjük a domborművön és egyetlen elmosódott részt sem találhatunk. Viszont a hamis érme rajza elmosódott, nem pontos, mert hiszen a hamisítónak nem áll megfelelő műszaki felkészültség rendelkezésére. Amennyiben óntés újtán készül a hamis 250 leies, a pénzdarab felülete likacsos és tompafényű.

Megtörténik, hogy az általi pénzverdében készült érmeiről is hiányzanak a csillagocskák, ha a pénzdarab a gyártási eljárás során készült első darabok között volt. Ezek a pénzdarabok természetesen kifogástalanok.

2. A valódi 250 leies érme átmérője 29 milliméter, a széleinek vastagsága körülbelül 2,6 milliméter, súlya pedig 13,4-13,6 gram. Mivel pedig a hamisítványokat olcsó keverékből készítik, súlyuk könnyebb, mint a valódi pénzdarabok súlya és így erről könnyen felismerhető az utánzat.

3. Pontos a felismerés szempontjából az érme pengése is. A jó pénzdaraboknak tiszta, ezüstös csengése van, mivel azonban vannak olyan hamisítványok, amelyeknek hangja szintén szépen csengő, ez a vizsgálat nem lehet csálhatatlan módszer.

Dörzsölés útján a következő tünetek vallanak hamisítványra:

a) A szürkészínű pénzdarab nem változtatja színét a törítés nyomán. Ez az A. elnevezésű hamisítvány, horganyból készült, könnyen olvad és rajza elmosódott, nem tiszta.

b) Vannak hamisítványok, amelyeknek sötét réz-színű van, figyelemre méltó azonban, hogy ennek a B. elnevezésű hamisítványnak a rajza eléggé tiszta és pontos kivitelű. Az érme anyaga törékeny, színét akkor sem változtatja, ha törőgumival erősen dörzsöljük, különleges bronzöntvényből készültek ezek a hamis pénzdarabok.

c) A harmadik hamisítványfajta ezüstszerű törőgumival való kezelés után azonban eltűnik az ezüstsín és aranyos csillogás mutatkozik.

Ez a 250 leies sárgarézű készült.

d) Sorrendben a vörösrézű készült hamisítvány-csoport következnek. Ezek a pénzdarabok azt a látszatot keltyik, hogy tökéletesen jó pénzdarabot vizsgálunk, de a törőgumi nyomán vöröses csillogást kap a fém, ami bizonyítja, hogy hamisítványról van dolgunk. Ez a hamisítvány tartalmaz ezüstöt, de kétségtelenül hamis, még pedig a hamisítványok legveszedelmesebb fajtája, amelyet főképpen Észak-Erdélyben terjesztenek. Figyelemre méltó, hogy eme hamisítványnál úgy a kigyó, mint a csillagocskák, gyengén sikerültek és a hátlapon lévő címerben a pajzs és a kardok szintén felismerhetően elmosódtak.

A pénzdarab színe szürkés, ellentétben az ezütszínű valódi pénzdarabokkal.

Végül megjegyzi a közlemény, hogy minden olyan esetben, amikor az itt felsorolt módszerek alapján nem dönthető el kétségtelenül, hogy hamisítványról van-e szó, a kérdéses pénzdarabot beküldik a nemzeti pénzverdéhez Bucurestibe.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A josenii (jud. Ciuc) egyháztanács-iskola-szék pályázatot hirdet a megüresedett kántortanítói állásra. Javadalom: a püspöki körlevélben megállapított tanítói fizetés, havi 600 Lei kántori fizetés és stóla. Kántori lakás, kerttel. Hat hold kaszáló és szántók. Kötelessége a püspöki körlevél előírása szerint. Pályázati határidő: 1937 aug. 28. Idő rövidsége miatt pályázó magával is hozhatja pályázatát. Katonaviselt és legalább 5 évi szolgálattal bíró, románul tudó okl. kántortanító pályázhatik. Próba aug. 29-én délután 3 órakor a josenii templomban. Pályázatok a Róm. Kath. Plébánia Hivatal Josenii, jud. Ciuc címre küldendők. Pályázó a saját költségén utazik. Egyháztanács.

Satumare bekapcsolódott a légi világforgalomba

Megérkezett az első repülőgép a satumarei repülőtérré

Satumare. Saját tud. A város történelmében emlékeztető esemény zajlott le csütörtök délelőtt. Stanculescu repülő-őrnagy egyfedélű gépével 10 óra 50 perckor símán leszállott az újonnan épített satumarei repülőtéren, ahol a hatóságok fejei ünnepélyesen fogadták. Előző napon Cezeanu légügyi vezérfelügyelő tartott szemlét a repülőtéren és a munkálatok menetéről a legteljesebb elismeréssel nyilatkozott.

Stanculescu őrnagy a talaj kipróbálása végett repült Satumarera s ő az első, aki leszállást hajtott végre az új légi kikötőben. Reggel 7 óra 20 perckor indult el a báneasai repülőtérről és három és fél óra alatt tette meg Satumareig az útát, ami vonaton tizenhét órát vesz igénybe. A neves román repülő nyilatko-

zata szerint ezt a távot sokkal rövidebb idő alatt is be lehet repülni, most azonban nehéz légköri akadályokkal kellett megküzdenie.

Stanculescu őrnagy a legkitűnőbb román repülők egyike. Amikor Balbo marsall az olasz légi haderő egyik osztágának élén Déiamerikába repült, Stanculescu őrnagy mint légügyi attasé Rómában tartózkodott s Mussolini engedélyével, a repülőraj egyik gépét ő vezette a több ezer kilométeres úton és a legkevesebb hibaponttal tért vissza Rómába. Stanculescu őrnagy satumarei tartózkodása alatt tanácskozássok folytak abban az irányban, hogy augusztus 29-én, a kiállítás és mintavásárral kapcsolatosan repülő-meetinget rendezzenek.

KÖZGAZDASÁG

Ipari remek sereg szemléje lesz a Budapesti Őszi Vásár

Budapesti tudósítók jelenti: A szeptember 2-án kezdődő Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár, a keretében megrendezésre kerülő Országos Kézművesipari Kiállítás és az azzal kapcsolatos Koszorus Mesterverseny páratlan látványosságnak ígérkezik és egész rendkívüli tanulmányokat nyújt majd az érdeklődőknek. A kiállítás rendezősége nem enged más tárgyat a kiállításra, csak olyat, amely minőségében teljesen megúti a kor színvonalának mértékét. Iztében pedig a legfeljebb érdeklődő igényt is kielégíti. Nagymértékben fokozza a kiállítás értékét, hogy sok iparos műhelyi tevékenységét is megismerheti ott az érdeklődő. Mindez azt jelenti, hogy a tanulmányzó iparos és kereskedő megismeri majd mindama árucikkeket, amelyek minden tekintetben versenyképesek, megismeri a legmegfelelőbb anyagokat és póanyagokat és

előleszheti az egyes árucikkek készítésének titkát. A nagyközönség előtt pedig e tanulságokon kívül egy egész ország kézműiparának csodálatos panorámája tárul majd fel. Ebben az évben a vásár és a kiállítás 19 napig tart és szeptember 20-án zárul.

A Budapestre utazó látogatók vizum nélkül léphetik át augusztus 22-től szeptember 20-ig a határt. Ugyanezen idő alatt az odautazásra, a visszautra pedig szeptember 2-től 30-ig 50 százalékos az utazási kedvezmény a magyar vasúton és hajókon. A CFR vonalain is bizonyára lesz megfelelő utazási kedvezmény. Az összes kedvezményeket biztosító utazási igazolványt személyenként 150 leiert bárki megszerezheti magának az Európa utazási iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

Gyönyörű gyümölcstermés lesz a bányavidéken. Baia-Mare. Saját tud. Az északi bányavidéknek a földalatti kincsen kívül két éltető eleme van: a gyümölcs és az idegenforgalom. A gyümölcstermés növelésével sikerült elérni, hogy a bányavidék külföldön is előnyösen ismert beszerzési hely lett, amit azok az idegen vásárlók bizonyítanak legjobban, akik minden évben ellátogatnak az ősi bányavárosba almát, körtét, diót és gesztenyét vásárolni. Hosszú évekig vész pusztította a gyümölcsöket. Az idén olyan termés ígérkezik, amilyenre a legöregebb emberek is alig emlékeznek. Az észszerű gazdálkodás, a rovarok elleni kitartó védekezés nem maradt eredménytelen, a termés nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is elsőrangú. A külföldi cégek megbízottai már megkezdtek a terület felvásárlását, s dacára a kivitelezési nehézségeknek, előreláthatólag néhány millió lei marad ezidén a bányavidéken, cserében a zamatos gyümölcsért.

Nincs lépfenejárvány Turda megyében. Saját tud. Az utóbbi időben olyan hírek terjedtek el, hogy Turda megye területén lépfenejárvány lépett fel. Az igazság az, hogy gondatlanságból eltakarított juh-hullákat vittek szét kóbor kutyák s egyes legelőket meg is fertőztek, de a gyors állatorvosi beavatkozás védőoltásokkal minden bajnak elejét vette s ma már lépfenejárványról beszélni sem lehet.

Uj maximális árak Turdán. Saját tud. Turda város tanácsa határozatilag a következő maximális árakat állapította meg: Detilban fehér liszt kilója 10 lei, félféher 9.50, barna 9. Fehér kenyér 10, félféher 9, barna 8.50. Husárok: nagy marha 24, növendék 24, szopós borju 30, sertés 28, karaj 30, háj 36, olvasztani való szalonna 32, vékony szalonna 30. Kristálycukor 29, kockacukor 31 lei.

Októberben fajmarha-kiállítás lesz Sigheten. Saját tud. Október elsején nagyszabású fajmarhakiállítás nyílik Sigheten, melyen hírszerint nemcsak Maramures, de a szomszédos megyék fajállatai is kiállításra kerülnek. A kiállítást máris nagy érdeklődés előzi meg.

A ROSSZ. ESŐS IDŐJÁRÁS MIATT ÚSBÓL VESZENDŐBE INDULT TREISCAUNE MEGYE TERMÉSE. Tg.-Sacuesc. Treiscaunemegyében a nyár folyamán csaknem négy héten át nem volt semmi csapadék s így a termés csak felényi lett, mint az elmúlt évben volt. Most, közvetlen a betakarodás idején, egyfolytában nyolc napig verte az eső a cséplésre előkészített gabonát s alig három napig tartó jó idő után, most ismét nagy esők akadályozzák a cséplést. A gazdák között nagy az elkeseredés, félire fakarmányhiány fenyeget és egyre súlyosabbak lesznek a kenyérgondok. A megye lakossága segélyre szorul.

Horváth Richárd:

Tizperces szentbeszéd

Az évnek vásár- és ünnepnapjára, azonkívül 17 alkalmi beszéd.

Ára 85 lei és portó.

Megrendelhető: könyvosztályunknál

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 22.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek és vizállásjelentés. 9.55 Istentisztelet. 13 Időjelzés. Sporthírek. 13.40 Gramofonlemezek közvetítése. 14.10 Hírek. Majd 14.20 Gramofonlemez. 15 Gazdasági szakelőadás. 19 A Busuioceanu-zenekar hangversenye. 20.20 Felolvasás. 20.40 Sassu Nicora énekel. 21.20 A Kis rádiózenekar hangversenye. 22.30 Hírek. 22.40 Sporthírek közvetítése. 22.55-24 Gramofonlemez közvetítése. Közben: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Majd: Közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11-11.55 Reformatus istentisztelet. Prédikál: Ravasz László. 12-13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi plébániatemplomból. A szentbeszédet Vitéz P. Hajnal András dr. O. Pr. teológiai tanár mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.20 Megemlékezés a Nemzeti Színház megnyitásának 100. évfordulóján. 15 Lemezek. 16 Gazdáknak. 16.50 Cigányzene. 17.50 „Milyen volt a régi Nemzeti Színház?”. 18.20 Állástalan Zeneszék zenekara. 19.30 „Álom a fákról”. 20 Szalonzene. 21 Sport. 21.15 „Fenn az ernyő, nincsen kas”. Vigjáték. 22.30 Hírek. 23 Zongora. 24 Cigányzene. 4.15 Jazz. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 23.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek és vizállásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Rádiózenekar. Thomas: Raymond, nyitány. Bizet: Carmen, szvit. Mraczek: Tancos-szvit. Wagner: Albumlap. Ichpold: Helmesberger, egyveleg. Mozart: Menüett. Borodin: Kolostorkertben. Mendelsshon: Nászinduló. 20.15 Felolvasás. 21.10 Csak Radio Romania: Lemezek. Csak București: Kamarazene. 22 Együtt: Könyvek és folyóiratok. 22.10 Vasiliu Maxim román dalokat énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek franciául. 23.55-24 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat 13 Déli harangszó. 13.05 Szalonfőző. 13.30 Hírek. 14.15 Pontos időjelzés. 14.40 Szűcs Laszlo énekel. 15.40 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 „Hol vannak a nappali csillagok”. Előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Mara Vasileva énekel. 18.30 „Uj irányok a Balkánpolitikában”. 18 Cigányzene. 20.05 „Mit értünk fegyverkezési világkonjunktura alatt?”. 20.30 „Ahol az arnyék körbe jár”. 21.15 Hangverseny Zenekar. 22 Hírek. 22.40 Időjárásjelentés. 23 Jazz. 24 Hírek. 4.05 Hanglemez. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

KEDD, AUGUSZTUS 24.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek és vizállásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Szókratész zene. 20.15 Felolvasás. 20.35 Schubert: B-dur trió. 21.10 Csak Radio Romania: Lemezek. Csak București: Joanin Thea énekel. 21.50 A két állomás együtt: Szimfonikus lemezek. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemez. 14.30 A rádió szalonzene. 15.40 Hírek. 17.15 Pontos időjelzés. 18 „Séta a bűn-jelek közt”. 18.30 Cigányzene. 19.15 „Nyár a falun”. 20 A salzburgi ünnepi játékok keretében a „Rózslovag” ismertetése. 21.10 Hírek. 22.20 Hírek. 23.45 Időjárásjelentés. 23.50 Jazz. 24.30 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZERDA, AUGUSZTUS 25.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek és vizállásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Serbanescu Dinu tánczenekara. 20.05 Mendelsshon-Jemezek. 20.35 Felolvasás. 20.55 Csak Rádió Romania: Balalajka. Csak București: Lemezek. 21.30 Csak București: Silvestri Konstantin zongorázik. 22.05 Alexandrescu Aurél román dalokat énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Rádiózenekar. 23.45 Hírek németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat 13 Déli harangszó. 13.05 Herz Lili zongorázik. 14 Cigányzene. 17.15 „Wes-elényi”. Előadás. 18 Hanglemez. 18.35 „A nemzeti nyomtatványkiállítás”. Előadás. 19 Pen-

ninger Antal énekel. 19.30 „A jó arckép”. 20 A rádió szalonzene. 20.30 Lászlóffy Margit és Stefániai Imre Liszt-műveket adnak elő kétzon-gorán. 21.15 „Vihar Párizs felett”. Hangdráma. 22.35 Hírek. 23 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24.15 Hírek francia és olasz nyelven. 24.25 Cigányzene. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 26.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek és vizállásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Lemezek. 20.15 Felolvasás. 20.35 Lemezek. 21.05 Badescu Konstancia énekel. 21.30 Rádiózenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat 13 Déli harangszó. 13.05 2 honvédszolgálat zenekara. 14.40 Ney Tibor hegedül. 17.15 „A háztartásról”. Felolvasás. 18 „Az eucharisztika a zene történetében”. Előadás. 18.20 Szalonzene. 18.45 „Miért hallgat az angyol”. 19.15 A Berlini Állami Zeneművészeti Főiskola Énekkara. 20 „A füveskönyvtől a növényesz-ciológiáig”. 20.30 „Nagy emberek kedves nótái”. 21.40 Hírek. 22.10 Lemezek. 23 Időjárásjelentés. 23.05 A rádió szalonzene. 24.15 Jazz.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 27.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek és vizállásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Dumitrescu Jonel zenekara. 20.30 Felolvasás. 20.50 Bach F. E.: Művei gramofonlemezeken. 21.10 Puccini: Tosca. háromfelvonásos opera gramofonlemezeken. Szünetekben hírek. Majd hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 14.30 Balalajkazené. 17.15 „Hogyan született meg a Don Quixote”. Előadás. Utána ifjúsági közlemények. 18 „A gyermek és a bor”. 18.30 Baranyi Lili zongorázik. 19 „Szemere Ber-

Példaképek

az életszentség utján:

Müller Lajos S. J.:

Benigna Consolata nővér élete; a híres misztikus lélek élete, naplója, magánnyilatkozásai, ajtatosságal, tanácsai.
Ára . . . . . 95 l.

Csávossy Elemér S. J.:

Egy sir a Duna felett. Egy napjainkban elhunyt magyar vizitációs nővér élete, lelki fejlődése, sok követhető erénypéldája
Ára . . . . . 55 l.

Wagner:

Mai lányok életstílusa; szentéletű fiatal lányok nevelőhatása, érdekes életrajza.
Ára: . . . . . 60 l.

Indrödy S. J.:

Jézus nyomában. P. Pignatelli S. J. a a száműzött herceg életrajza, a jezsuitarend feloszlása idejéből. Rendkívül érdekes és tanulságos.
Ára: . . . . . 115 l.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

talán”. 19.30 A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. 20.15 Sportközlemények. 21 Ascher Oszkár magyar írók műveiből ad elő. 21.35 Cigányzene. 22 Külügyi negyedóra. 22.0 Hírek. 23.15 Beethoven: III. szimfónia. 24.05 Hírek angol nyelven. 4.10 A rádió szalonzene. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 28.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek és vizállásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Katonazene. 20.15 Felolvasás. 20.35 Bojescu Sándor román dalokat énekel. 21.15 Táncczene. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat 13 Déli harangszó. 13.05 Rendőrszene. 14.30 Lemezek. 17.15 „A varázspálcika”. Mese. 18 „Arany a magyar föld mélyében”. 18.35 A rádió szalonzene. 19.25 „Az én városom” 20 Cigányzene. 21 „Egyfelvonásos tarkaestje”. 23 Hírek. 23.25 Jazz. 24.10 Lemezek. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 l., vastagabb betűvel 6 l. Legkisebb apróhirdetés ára 30 l. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)

Adás-vétel

Eladó

elsőzoba üveges ajtó, ablakok. Oradea, Str. Moldova 22.

Megvételre keresek

1/9 rolfilmes, legalább 4.5 fényerejű Anastigmat lenscéjú compinzárás fixkihuzatu fényképező gépet. Dállos, Oradea, Str. C. Negruzzl No. 34.

Eladó

36 szobás penzió, vendéglő berendezéssel. — Ára 1.000.000 lei. Popovics iroda. Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon 167. szám.

Eladó

egy nyolchónapos fekete, fajtiszta német dog him kutya. Oradea, Str. D. Comşa 8. (Nagyállomásnál.)

Láposy Erzsébet

zenetanár tanít fiú- és leánygyermeket 5 éves kortól kezdve. Oradea, Str. Simion Stefan 20.

MAGAS ÁRAT

fizetek arany, ezüst, brilliant és gyémánt ékszerért. HERBST ékszerész, Oradea.

Egy jókarban
lévő gyermekkoosi eladó. Oradea, Strada Vlahuta 68.

Tarfán

órás és ékszerész Bul. Regele Ferdinand No. 8. Oradea. Elismet órajavitó szaküzlete. — Használt órákat és ékszereket veszek.

Alkalmazás

Bejárónő
azonnali belépésre felvétetik. Chaura. Oradea, Str. Regele Carol II. Nr. 19.

Házvezetőnői állást
keres, intelligens közepkorú nő. Cím: Salonta, római katolikus plébánia hivatal.

Zárdák figyelmébe!
Katolikus urileány állást keres zárdánál. csekély fizetés mellett, mint kisegítő kicser. szony vagy házkárnó. Cím: Zárda. Sft. Gheorgh. iud. Treiscaune

Gazdasági szakiskolát
kötő eredményvel végzett egyén, a gazdaság minden nemében jártas, állást keres. Szilveszter megkereséseket „Gazdász” jellegűen a kiadó továbbítja.

Érettségizett
fiatalember, perfect román tudással, gyakorolnak felvétetik Muharynal. Oradea, A. Jancu 9.

Lakás

Keresek
azonnalra 1 szobás előszobás, esetleg 2 kisebb szobából álló lakást gyermektelen házaspár részére. Ügynököket díjazok. Címet a kiadóba kérek.

Két szoba
mellékhelyiségekkel kiadó. Oradea, Str. Bra-tianu 55.

Butorozott,
elegáns utcai szoba különbejárattal 1-2 személy részére kiadó. Oradea, Str. Dr. V. Babes 12. szám.

Egyszobás
konyhás lakás szeptember 1-re kiadó. Oradea, Str. Take Jonescu 40.

Kiadó
szolid urinőnek utcai butorozott szoba. Oradea, Treb. Laurian 10.

Kiadók
egy- és kétszobás lakások novemberre. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Kiadó
urinőnek szép butorozott szoba. Ugyanott diáklányokat teljes el látásra elvállalok. Oradea, Str. Aurel Vlaicu No. 33.

Kétszobás,
modern parkettás, fürdőszobás lakás, mellékhelyiségekkel, november 1-re kiadó. Oradea, Str. Regele Carol 19. szám.

Különféle

Köszörműtessünk
ifj. Kelemen közörműtessünk, Oradea, Piata Mihai Viteazul (Avram Jancu-utca sarok.)

Kertes
házban butorozott szoba, fürdőszobahasználattal azonnal kiadó. Esetleg teljes ellátásra elfogadok szolid urinőt. Cím a kiadóban.

Abszolváló vizsgával
rendelkező jó magaviseletű fiút inasnak ajánl Plebánia, Gurbediu, Jud. Bihor.

Tanító család
diáklányokat teljes el látásra elvállal. Cím a kiadóban.